पचालझरना गाउँपालिका

स्थानीय राजपत्र

खण्डः ५ संख्याः १० प्रमाणित मितिः२०८१/११/२३

भाग-१

पचालझरना गाउँपालिका

अध्यक्ष/उपाध्यक्ष उद्यमशिलता कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका २०८१

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

विषय सूची

परिच्छेद - १ : प्रारम्भिक

परिच्छेद - २ : कार्याक्रम कार्यान्वयन र लक्षित समुह

परिच्छेद - ३ : कर्मचारी व्यवस्थापन र पूर्व तयारी

परिच्छेद - ४ : उद्यम विकास समिति र अनुगमन समिति सम्बन्धि व्यवस्था

परिच्छेद - ५ : नयाँ उद्यमी श्रृजना नीति तथा प्रकृया

परिच्छेद - ६ :लघु उद्यमको स्तरोन्ति स,म्बन्धि व्यवस्था

परिच्छेद - ७ : साभ्जा सुविधा केन्द्र स्थापना र सञ्चालन

परिच्छेद - ८ : विविध

अनुसूचीहरु

अनुसूची - १ : कार्यक्रम संयोजकको कार्य विवरण

अनुसूची - २ : उद्यम विकास सहजकर्ताको विवरण

अनुसूची - ३ : कार्यक्रम कार्ययोजना ढाँचा

अनुसूची - ४ : लघु उद्यम विकास (मडे) मोडेल

अनुसूची - ५ : घर परिवा सर्वेक्षण फारामहरु (फाराम ए,बि र सी)

अनुसूची - ६ : बजार प्रविधि,श्रोत,वातावरण सम्बन्धी विश्लेषण फारामहरु

अनुसूची - ७ : स्तरोन्ति सहयोगको लागि आवशयक पहिचान फारा

अनुसूची - ८ : सीप विकास तालिम प्ाप्त प्रशिक्षार्थीहरुलाई उपर्यक्त प्रविधि कार्यक्रम अन्तर्गत हस्तान्तरण गरिने मेसिन औजारको शर्तनामा

अनुसूची -९ : अनुगमन फारा (मासिक/चौमासिक/अधृवार्षिक/वार्षिक)

अनुसूची - १० : नियमित प्रगति प्रतिवेदनको ढाँचा

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

अध्यक्ष/उपाध्यक्ष उद्यमशिलता कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका २०८१

<u>प्रस्तावना</u> :

सामाजिक तथा आर्थिक रुपमा उत्पीडनमा परेका समुदाय जस्तै दलित, महिला,जनजाति,किसान मजदुर,आर्थिक हिसाबले विपन्न,गरिबीको, रेखामुनीका समुदाय र बेरोजगार व्यक्तिहरुलाई स्थानीय स्तरमा उपलब्ध श्रोत साधन र सीपमा आधारित उद्यमको माध्यबाट रोजगारी श्रृजना गर्न निर्वामुर्ख परम्परागत कृषिलाई व्यवसायिक कृषिमा रुपान्तरण गर्न, व्यवसायिक पशुपंषि पालनको विकास र प्रवर्द्वन गर्न,पर्यटन व्यवसायको विकास र प्रवर्द्वन गर्न वन पैदावरमा आधारित उद्यम व्यवसाय लगायता अन्य विभिन्न क्षेत्रको उद्यम व्यवसायमा आकर्षित गरी उनीहरुको आर्थिक समृद्धि गर्न आवश्यक भएकोले स्थानीय सरकार सञ्चालन ऐन २०७४ को परिच्छेद -१५ दफा १०२ को उपदफा (२) अनुसार यस पचालझरना गाउँपालिका अध्यक्ष/उपाध्यक्ष उद्यमशिलता कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका २०८१ जारी गरिएको छ ।

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

परिच्छेद - १

प्रारम्भिक

१.संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ :

(क) यो निर्देशिकाकौ नाम :"अध्यक्ष/उपाध्यक्ष उद्यमशिलता कार्यक्रम सञ्चालन निर्देशिका २०८१"

रहेको छ।

(ख) यो निर्देशिका तुरुन्त प्रारम्भ हुने छ।

२. परिभाषा : विषय वा प्रसङ्गले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्याविधिमा

(क) "अनुगमन समिति" भन्नो स्थानीय तहको योजनाहरुको अनुगमन गर्नको लागि गठन गरिएको अनुगमन समिति वा उपसमिति सम्झनु पर्छ।

(ख) "उद्यम विकास समिति" भन्नाले दफा २ बमोजिम गठित उद्यम विकास समिति सम्झनु पर्छ

(ग) "उद्यमशिलता विकास तालिम वा व्यवसाय शुरु तथा सुधार तालिम " भन्नाले व्यवसाय स्थापना तथा सञ्चालनको लागि आवश्य उत्प्रेरणा तथा व्यवसायिक ज्ञान प्रदान गर्ने उद्वेश्यले प्रदान गरिने तालिम सम्झनु पर्छ।

(घ) "उद्यमी " भन्नाले नाफा कमाउने उद्वेश्यले प्रचलित कानुन बमोजिम दर्ता गरि उद्योग व्यवसाय सञ्चालन गर्ने व्यक्ति वा समुह सम्झनु पर्छ।

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

(ङ) "एडभान्स तालिम "भन्नाले एक पटक सीप विकास तालिम लिई व्यवसाय सञ्चालन गरिरहेका उद्यमीहरुलाई उनीहरुको स्तरोन्तिको लागि लागि सोही विषयमा दिईने पुनर्ताजगी तथा उच्च स्तरको तालिम सम्झनु पर्छ र सो शब्दले आधारभुत सीप प्राप्त उद्यमीलाई दिईने थप तालिमलाई समेत जनाउँछ ।

(च)"कार्यक्रम वा यस कार्यक्रम" भन्नाले अध्यक्ष/उपाध्यक्ष उद्यमशिलता कार्यक्रम सम्झनु पर्छ ।

(छ)"कार्यक्रम संयोजक " भन्नाले दफा ५ बमोजिम कार्यक्रमको समग्र व्यवस्थापन र संयोजन गर्न छनौट भएको कार्यक्रम संयोजकलाई सम्झनु पर्छ ।

(ज)"कार्यापालिका " भन्नाले स्थानीय तहको कार्यापालिका सम्झनु पर्छ ।

(झ) "कार्यालय " भन्नाले कार्यापालिकाको कार्यालय सम्झनु पर्छ ।

(ञ) "गरिब" भन्नाले नेपाल सरकारले समय -समयमा तोकेको राष्ट्रिय वा क्षेत्रगत गरिबीको रेखामुनी रहेका व्यत्तिल वा परिवार सम्झनु पर्छ र सो शब्दले नेपाल सरकारले गरिबीको पहिचान खुल्ने गरि वितरण गरेको परिचय पत्र प्राप्त व्यक्ति वा परिवारको सदस्यलाई समेत जनाउँछ ।

(ट) "गरिबीको रेखा "भन्नाले नेपाल सरकारले समय -समयमा तोकेको राष्टिय गरिबीको रेखा सम्झनु

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

(ठ) “जेसीएमआईएस ” भन्नाले कार्यक्रमको लागि प्रयोग गरिएको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशी व्यवस्थापन सूचना प्राणाली (Gender and soeial Ineusion Mangement Information System) अंग्रजी छोटा रुप GESI-**MIS** सम्झनु पर्छ र सो शब्दले स्थानीय तहको व्यवस्थापन गर्ने एकीकृत पोर्टल वा अन्य यस्तै प्रकृतिबो सृचना व्यवस्थापन प्रणालीलाई समेत जनाउँछ ।

(ड) “प्रविधि हस्तान्तरण ” भन्नाले व्यवसाय सञ्चानल, विस्तार तथा स्तरान्तीद गर्नको लागि आवश्यक पर्ने उपकरण वा मेसिन उपलब्ध गराउने कार्य सम्झनु पर्छ सो शब्दले त्यस्तो मेसिन उपकरण खरिद गर्नको लागि लागत साझेदारीमा सहयोग गर्ने कार्यालाई समेत जनाउँछ ।

(ढ) “बजारीकरण ” भन्नाले लघु उद्यमी उत्पादन गरेका वस्तुहरुको मूय निर्धारण ,प्रवर्द्धन तथा वितरण प्राणालीसँग सम्बन्धित उपभोक्ता केन्द्रित क्रियाकलाप सम्झनु पर्छ ।

(ण) “लघु उद्यम ”भन्नाले औद्योगिक व्यवसाय ऐन २०७६ को दफा १७ को उपदफा (१) को खण्ड (क) बमोजिमकृ लघु उद्यम सम्झनु पर्छ

(त) “लघु उद्यम विकास (मेडल) ” भन्नाले मागमा आधारित उद्यम विकासका लागि सामाजिक परिचालन,उद्यमशिलता

विकास तालिम ,सीप विकास तालिम, वित्तिय सेवामा पहुँच,प्राविधिमाम पहुँच,बजारिकरण र व्यवसाय परामर्श सेवा समेतको एकीकृत सेवा प्रदान गरि लघु उद्यमीको श्रृजना र स्तरोन्ति गर्ने पद्वति सम्झनु पर्छ ।

(थ) “शाखा ” भन्नाले कार्यालय अन्तर्गतको उद्योग हेर्ने गरि ताकिएको शाखा वा उपशाखा वा इकाई सम्झनु पर्छ ।

(द) “सहजकर्ता ” भन्नाले लघु उद्यमको स्थापना,विकास तथा प्रवर्द्वन गर्नका लागि दफा ७ बमोजिम छानौट भएका उद्यम विकास सहजकर्ता (Enterprise Develoment Facilitator EDF) सम्झनु पर्छ र सो शब्दले उद्यम विकास सहयोगिलाई समेत जनाउँछ ।

(ध)“साझा सुविधा केन्द्र (उद्यम घर)” भन्नाले दफा २८ बमोजिम स्थापना भएको साझा सुविधा केन्द्र (उद्यम घर) सम्झनु पर्छ ।

(न) “सीप विकास तालिम ”भन्नाले व्यवसाय स्थापना ,विकास तथा प्रवर्द्वनका लागि आवश्यक पर्ने प्राविधिक सीपमुलक तालिम सम्झनु पर्छ ।

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

(प) "स्तरोन्ति" भन्नाले उत्पादन ,गुणस्तर,प्याकेजिङ्ग,पूंजी ,मुनाफा,रोजगारी जस्ता पक्षमा उद्यमममा देखिने सकारात्मक परिवर्तन सम्झनु पर्छ ।

(फ) "स्थानीय तह वा पालिका "भन्नाले यस पचालझरना गाउँपालिका पडेक्षा,कालिकोट सम्झनु पर्छ ।

परिच्छेद -२

कार्यक्रम कार्यान्वयन र लक्षित समूह

३.कार्यक्रमको कार्यान्वयन :

यस निर्देशिका बमोजिम कार्यक्रम कार्यान्वयन गर्ने सम्पूर्ण जिम्मेवारी यस पचालझरना गाउँपालिका पडेक्षा,कालिकोट लाई हुनेछ ।

४.लक्षित समुह :

यस कार्यक्रमले उद्यम व्यवसाय नगरेका व्यक्तिहरुलाई नयाँ बनाउनेछ र उद्यम सञ्चालन गरिरहेका उद्यमीलाई पनि थप सहयोग गरी उद्यमको स्तरोन्ति गराउन सहयोग गर्नेछ जसको लागि निम्न बमोजिमको लक्षित समूह हुनेछन् ।

(१) नयाँ उद्यमी श्रृजनाको लागि लक्षित समूह :(अ)यस पालिका क्षेत्रभित्र बसोबास गर्ने गरिबीको रेखामुनि रहेका उद्यमी बन्न ईच्छुक व्यक्ति ।

(आ) वैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका वा स्वदेशमा रोजगारी गुमाएका बेरोजगार युवाहरु

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

(इ) विगतमा लघु उद्यम स्थापनाको लागि गरिएको सहयोग मध्ये विभिन्न कारणले उद्यम श्रृजना सम्बन्धि आंशिक सहयोग मात्र प्राप्त गरेका र उद्यम सञ्चालन गरिनसकेका तर थप सहयोग र उत्प्रेरणा प्रापत भएमा उद्यम व्यवसाय सञ्चालन गर्ने

(ई) पालिका स्तरमा रहेका विभिन्न कृषि समूह वा सहकारीमा आवद्घ भएका, निर्वामुखी कृषि वा पशुपालन गरिरहेका र उद्यमी बनने चाहना राखने ईच्छुक सदस्यहरु ।

(२) स्तरोन्तिको लागि लक्षित समूह :

(क) यस पालिकाको आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोगमा र मेड्पा कार्यक्रम अन्तर्गत विगत ४ आर्थिक बर्षभित्र श्रृजना भई आफ्नो उद्यम व्यवसाय सञ्चालन गरि रहेका र स्तरोन्तिको आवश्यकता भएका उद्यमी ।

(ख) विभिन्न सरकारी तथा गैर-सरकारी संघ-संस्थाको आर्थिक तथा प्राविधिक सहयोगमा श्रृजना भई उद्यम व्यवसाय सञ्चालन गरि रहेका र स्तरोन्तिको आवश्यक भएका उद्यमी ।

(ग) स्वस्फर्त उद्यम स्थापना गरी पालिकामा दर्त्ता भएका र आफ्नो उद्यमलाई स्तरोन्ति गर्न चाहने उद्यमी ।

(घ) व्यवसायिक उद्यमी बन्न चाहने कृषि समूह अनतर्गतका कृषक र सहकारी सदस्य ।

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

३. दफा ४ को उपदफा (२) बमोजिमका नयाँ उद्यमी श्रृजना वा स्तरोन्तिको लागि उद्यमी छनौट गर्दा कम्तीमा सत्तरी प्रतिशत महिला र कम्तीमा साठी प्रतिशत (१६-४० बर्षसम्मको) युवा समावेश हुने गरी छनौट गरिनेछ । स्तरान्तिको सहयोग प्राप्तिका लागि दर्ता भइका उद्यमीलाई मात्र स्तरोन्ति सहयोग प्रदान गरिनेछ ।

परिच्छेद -३

कर्मचारी व्यपस्थापन पूर्व तयारी

५. कार्यक्रमको संयोजक छनौट :

❖ कार्यक्रमको समग्र संयोजन र प्रभावकारी कार्यानवयनको लागि स्थानीय तहले एक जना योग्ता पुगेको व्यक्तिलाई कार्यक्रम संयोजकको रुपमा करारका नियुक्ती गर्न सक्नेछ ।

❖ उपदफा १ बमोजिम नियुक्ती भउको कार्यक्रम संयोजकले स्थानीय तहमा उदम र उद्यमशिलताको विकासको लागि अन्य निकायबाट सञ्चालीत कार्यक्रम समेत समन्वयको भूमिका निर्वाह गर्नु पर्नेछ ।

❖ कार्यक्रम संयोजकको की विवरण अनसूचि १ मा उल्लेख भए बमोजिक हुनेछ ।

❖ यस दफा बमोजिम छनौट भएको कार्यक्रम संयोजकसँग कार्यलयले कार्यक्रम सञ्चालन सम्बन्धमा आवश्उ करार सम्झौता गर्नेछ ।

❖ कार्यलयले उपदफा (४) बमाजिम करार सम्झौता गर्दा कार्यसम्पदान नपतजामा आधारित हुने गरी गर्नु पर्नेछ ।

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

❖ यस निर्देशिकामा अन्यत्र जनुसुकै कुरा लेखिएअको भए तापनि पाफिकाको अनुगन समितिले अनुगमन गर्दा कार्ययोजना अनुरुप कार्य सञ्चालन नभएको नभएको पाईएमा उद्यम विकास समितिको निर्णय बमोजिम कार्यलले सम्बन्धि कार्यक्रम संयोजकसँग गरिएको सम्झौता भङ्ग गर्न सक्नेछ । तर त्यसरी सम्झौता भङ्ग गर्नु अघि सम्बन्धित व्यक्तिलाई सफाईको मुनासिव मौका दिनु पर्नेछ ,

❖ यपदफा (६) बमोजिक कार्यक्रम संयोजकसँग गरिएको सम्झौता भङ्ग भएमा उपदफा (१) बमोजिम छनौट गर्दा योग्याताक्रमको दास्रो क्रममा रहेका कार्यक्रम संयोजकको उमेदवारसँग सम्झौता गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्नेछ ।

६. कार्यक्रम स्.योजकको योग्यता

(क) दफा ५ बमोजिम कार्यक्रम संयोजक नियुक्ती गर्दा मान्यता प्राप्त विश्वविद्यालयबाट समाजशास्त्र,राजनीतिशास्त्र,अर्थशास्त्र वा अन्य कुनै पनि विषयमा स्नाकोत्तर उतीर्ण गरी कम्तीमा ५ बर्ष लघु उद्यम विकास ,आय आर्जन बृद्धि वा सामाजिक परिचालन सम्बन्भि काम गाको वा

(ख) मान्यता प्राप्त विश्वविद्यालयबाट समाजशास्त्र,राजनीतिशास्त्र,अर्थशास्त्र वा अन्य कुनै पनि विषयमा स्नाकोत्तर उतीर्ण गरी कम्तीमा आठँ बर्ष लघु उद्यम

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

विकास ,आय आर्जन बृद्धि वा सामाजिक परिचालन सम्बन्धि काम गरेको ।

(ग) मान्यता प्राप्त विश्वविद्यालयबाट समाजशास्त्र,राजनीतिशास्त्र,अर्थशास्त्र वा अन्य कुनै पनि विषयमा स्नाकोत्तर उतीर्ण गर्नुका साथै लघु उद्यम सीप विकाा तालिम सि.टि.ई.भि.टि(CTEVT)बाट कम्तिमा तह २ वा तह ३ पास गरेको वा प्राविधिक एस.एल.सि.उतीर्ण गरेको वा उद्यमशीलता सम्बनिध डिप्लोमा कोष गरेको रतीन बर्ष लघु उद्यम विकास, आय आर्जन बृद्धि वा सामाजिक परिचालन सम्बन्धि काम गरेकाृ हुनु पर्नेछ ।

७.उद्यम विकास सहजकर्ता छनौट :

(१) स्थानीय तह कार्यक्रम सञ्चालनको लागि दफा ८ बमोजिमको योग्यता पुगेका व्यक्तिहरु मध्येबाट प्रतिष्पर्धाको आधारमा तालिम प्राप्त उद्यम विकास सहजकर्ता छनौट गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम उद्यम विकास सहजकर्ता छनौट गर्दा देहाय बमोजिको सङख्यामा गर्नु पर्नेछ।

(अ) नयाँ लघु उद्यमी श्रृजना र स्तरोन्तिको गरी जम्मा लक्ष्य बार्षिक सत्तरी जना सम्मको लागि कम्तिमा एक जना ।

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

(आ) नयाँ लघु उद्यमी श्रृजना र स्तरोन्तिको गरी जम्मा लक्ष्य बार्षिक सत्तरी जनाभन्दा बढि र एक सय चालिस जनासम्मको लागि कम्तिमा पनि दुई जना ।

(इ) नयाँ लघु उद्यमी श्रृजना र स्तरोन्तिको गरी जम्मा लक्ष्य बार्षिक सत्तरी जनाको लागि कम्तिमा एक जनाका दरले हुने गरी ।

(३) सहजकर्ताको कार्य विवरण अनुसूचि -२ मा उल्लेख भएको बमोजिम हुनेछ ।

(४) यस दफा बमोजिम छनौट भएका सहजकर्तासँग कार्यालयले कार्यक्रम सञ्चालन सम्बनधमा आवश्यक करार सम्झौता गर्नेछ ।

(५) यस दफामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि कुनै सहजकर्ता पालिकाका कार्यरत भएमा निजलाई नै परिचालन गर्न सकिनेछ । यसरी परिचालन गरिने सहजकर्ताहरु उद्यमशीलता सम्बन्धि तालिम प्राप्त नगरेको भएमा यक्त तालिमको व्यवस्था पालिकाले गर्नेछ ।

(६) कार्यालयले उपदफा (५) बमाजिम करार सम्झौता गर्दा कार्यसम्पदान नतिजाका आधारीत हुने गरि गर्नु पर्नेछ ।

(७) यस निर्देशिकामा अन्यत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि पालिकाको अनुगमन समितिले कार्यक्रमको कार्यान्वयनको सम्बनधमा अनुगमन गर्दा कार्यायोजना अनुरुप कार्य सञ्चालन नभएको पाईएमा उदम विकार्य समितिको निर्णय बमोजिम सम्बनिधत सहजकर्तासँग गरिएको

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

सम्झौता भङ्ग गर्न सकिनेछ । तर यसरी सम्झौता भङ्ग गर्नु अघि सम्बन्धित सअजकर्तालाई सफाईको मुनासिव मौका दिइनेछ ।

(८) उपदफा (७) बमोजिम सहजकर्तासँग गरिएको सम्झौता भङ्ग भएमा कार्यान्वयन हुन बाकी क्रियाकलाप सञ्चान गर्नको लागि उपदफा (१) बमोजिम उद्यम विकास सहजकर्ता छनौट गर्दा बैकल्पिक योग्यताक्रमको पहिलो क्रममा रहेको सहजकर्तासँग सम्झौता गरि कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।

८.उद्यम विकास सहजकर्ताको योग्यता : सहजकर्ताको योग्ता देहाय बमोजिम हुनेछ ।

(अ) प्राविधिक शिक्षा व्यावसायिक तालिम परिषद् (सि.टि.भि.टि) बाट मान्यता प्राप्त उद्यम विकास सहजकर्ता सम्बन्धी डिप्लोमा कार्ष उर्त्तीण गरेको ।

(आ) प्राविधिक शिक्षा व्यावसायिक तालिम परिषद् (सि.टि.भि.टि) बाट मान्यता प्राप्त उद्यम विकास सहजकर्ता सीप परिक्षण तह २ वा ३ उर्त्तीण गरेको ।

(इ) प्राविधिक शिक्षा व्यावसायिक तालिम परिषद् (सि.टि.भि.टि) बाट मान्यता प्राप्त उद्यम विकास सहजकर्ता सम्बन्धी प्राविधिक प्रवेशिका परीक्षा(टिएसएलसी)उर्त्तीण गरेको

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

<u>९.उद्यम विकास सहयोगि परिचालन गर्न सक्ने :</u>

- यस निर्देशिकामा अनयत्र जुनसुकै कुरा लेखिएको भए तापनि दफा ८ अनुसारको योग्यता पुगेको कुनै पनि सहजकर्ताको आवेदन नपरेमा देहायको योग्यता भएको व्यक्तिलाई कार्यालयले सेवा करारमा नियुक्ती गरी उद्यम विकास सहयोगिको रुपमा परिचालन गरी कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकनेछ ।

  (क)प्रविणता प्रमाणपत्र तह वा सरह उर्त्तीण गरेको ।

  (ख)उद्यम तथा उद्यमशिलता विकास ,आयआर्जन,सामाजिक परिचालन,वा सीप विकास क्षेत्रमा कम्तिमा दुई बर्षको अनुभव भएको

- उपदफा (१) बमोजिम करार सम्झौत ागर्ने व्यक्तिलाई स्थानीय तहले नेपाल सरकार मेठ मोडेल अनुसारको उद्यमशिलता विकास सम्बन्धी तालिम (व्यवसाय शरु तथा सुधार तालिम) दिने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।
- उपदफा (१) बमोजिम करार सम्झौता गरिएको र उपदफा (२) बमोजिम अभिमुखिकरण वा तालिम लिएका जनशक्ती उद्यम विकास सहजकर्ता हुनु पर्नेछ ।

<u>१०. कर्मचारी छनौट गरिसक्नु पर्ने अवधि र सम्झौताको म्याद थप :</u>

(१) कार्यालयले कार्यक्रम सञ्चालन गर्ने प्रयोजनको लागि प्रथम चौमाषिक अवधिभित्र सम्भव भएसम्म छिटो आवश्यक कार्यक्रम

संयोजक र उद्यम विकास सहजकताृ टनौट गरिसक्नु पर्नेछ । एक पटक छनौट भई काम गरिसकेका संयोजक र सहजकर्तालाई उनिहरको कामको मुल्याङ्कनको आधारमा आगामी आर्थिक वषैको लागि समेत सम्झौता थप गर्ने सकिनेछ।

(२) उपदफा १ मा जे जस्तो उल्लेख गरिएको भए तापनि कार्यक्रम संयोजक र सहजकर्ताको छनौट प्रकृया,नियुक्री र म्याद थप गर्दा यस पचालभरना गाउँपालिका करार कर्मचारी नियुक्ती सम्बन्धमा व्यवस्थामा नबाझिने गरि हुनेछ।

११. कर्मचारि सेवा सिवधा सम्बन्धमा व्यवस्थाः कार्यक्रम संयोजक र उद्यम विकास सहजकर्ता वा उद्यम विकास सहययोगिहरुको सेवा सुविधाहरु यस पचालझरना गाउँपालिका को कर्मचारि करारमा पदपूतर्त गर्ने नीति नियम र पद्धति बमोजिम हुनेछ ।

१२. सम्पर्क व्यत्ति /फेकल पर्सन तोक्ने व्यवस्थाः

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले उद्योग हेर्ने शाखा/इकाइ/ प्रमुख वा सो शाखाको अन्य कर्मचारीलाई यो कार्यक्रम सञ्चालन गर्नको लागि सम्पुर्ण जिम्मेवारि हुने गिर निजिले पुरा गर्नुपर्ने जिम्मेविरसहित सम्पर्क व्यत्ति वा फोकल परसन को रुपमा कामकाज ग्न तोकिने छ ।

१३.कार्ययोजना तयारि र तालिम सामाग्रि व्यवस्थापनः

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

क. यस निर्देशिकामा बमोजिम कार्यक्रम सञ्चालनको लागि फोकल पर्सनको अग्रसरतामा शाखाले अनुसुचि-३ मा उल्लेखित भए बमोजिमको ढाँचामा कार्ययोजना तयार गरि प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत समक्ष पेश गर्नु पर्नेछ ।

ख. उपदफा १ बमोजिमको कार्ययोजना तयार गर्दा शाखाले सम्बन्धित स्थानिय तहको योजना र आर्थिक प्रशासन हेर्ने शाखासग समेत समन्वय गर्नु पर्नेछ ।

ग. उपदफा १ बमोजिमको पेश हुन आएको कार्ययोजना मुनासिब देखिएकमा प्रमुख प्रशासकीय अधिकृतले उद्यम विकास शाखामा समेत राय लिई स्वीकृत गरि कार्यान्वयनको लागि सम्बन्धित शाखामा पठाउनु पर्नेछ ।

घ. स्थानिय तहले लघु उद्यम आर्यआर्न रोजगारी श्रृजना वर्ग समुदाय लक्षित कार्यक्रम उद्यमशिलता विकास तथा सिप विकास तालिम शीर्षकमा छुटय्याएको रकमबाट लघु उद्यम विकास **मेड** मोडल अनुरुप उद्यमी श्रृजना र स्तरोन्ति गर्नको लागि कार्यक्रम तथा कार्ययोजना स्वीकृत गरी यसै कार्यविधि बमोजिम कार्यान्वयन गर्न सकनेछ ।

परिच्छेद -४

<u>उद्यम विकास समिति र अनुगमन समिति सम्बन्ध व्यवस्था</u>

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

१४.उद्यम विकास समिति गठनः

क. कार्यक्रम कार्यान्वयनलाई प्रभावकारी बनाउन यस स्थानिय तहमा देहाय बमोजिमको उद्यम विकास समिति रहनेछ ।

क० गाउँपालिका अध्यक्ष - संयोजक

ख० गाउँपालिका उपाध्यक्ष - सदस्य

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत - सदस्य

ग० सयोजकले तोकेको एक जना महिला वडा सदस्य - सदस्य

घ० सयोजक आर्थिक तथा योजना सम्बन्धि विषय हेर्ने समिति – सदस्य

ङ० स्थानिय तहमा भएका वित्तिय संस्था सहकारी र लघु उद्यमी संजाल मध्येबाट महिला उद्यमी - सदस्य

च० उद्योग शाखा हेर्ने शाखा प्रमुख – सदस्य सचिव

ख. उद्यम विकास समितिको बैठक संयोजकले तोकेको मित समय र स्थानमा आवश्यता अनुसार कम्तिमा प्रत्येक दुई पटक कस्नु पर्नेछ ।

ग. उद्यम विकास सिमितको सदस्य-सचिवले उद्यम विकास समितिको अध्यक्षसँग परार्मश गरि कार्यापालिकाको सदस्य सम्बन्धित स्थानिय तहको सभाको सदस्य विशेषज्ञ विज्ञ स्थानिय तहमा कार्यरत संघ-संस्थाको

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

प्रतिनिधी वा कार्यालयको प्रतिनिधि वा अन्य पदाधिकारीलाई समितिको बैठकमा आमन्त्रण गर्न सक्नेछन ।

१५.उद्यम विकास समितिको काम कर्तव्य र अधिकारः

यस निर्देशिकामा अन्यत्र उल्लेसित काम कर्तव्य र अधिकारको अतिरित्त उद्यम विकास समितिको काम कर्तव्य र अधिकार देहाय बमोजिम हुनेछ ।

- यस कार्यक्रमको लागि योजना तर्जुमाको माधेयमबाट आवश्यक बजेट विनियोजन गरि गाउँ सभामा स्वीकृतिको लागि पेश गर्ने र स्वीकृती योजनालाई कार्यान्वयन गर्न सम्बन्धित शाखालाई निर्देशन दिने ।
- उद्यम विकास कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारि बनाउन घरेलु तथा साना उद्योग कार्यालय सरकारि वा गैर सरकारि संघ-संस्थासँग समन्वय गर्ने ।
- विकास कार्यक्रमलाई थप प्रभावकारिको लागि सम्बन्धित शाखाको कर्मचारिहरुसँग बेला बेलामा समिक्षा गरि कुनै समस्या भए समाधानको लागि सहयोग गर्ने ।
- कार्याक्रमलाई वित्तरणमुखि हुन नदिन र यसलाई नतिजामूलक बनायनको लागि पालिकामा भएको आर्थिक श्रोत र जनशत्तिको आधारमा तपशिल बमोजिमको आधारहरुलाई ध्यान दिई एक आर्थिक वर्षको लागि कुनै निश्चित वडाहरु छनौट गरि काम गर्ने व्यवस्था मिलाउने

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

- ✓ लघु उद्यमीको लागि उपस्थिति बेरोगारीको अवस्था र गरिबीको स्थिति
- ✓ लघु उद्यमको लागि उपलब्ध हुने श्रोत कच्चा पदार्थको अवस्था र संभाव्य उत्पादित वस्तु वा सेवाको बजारिको सम्भाव्यता
- ✓ लघु उद्यमको लागि उपलब्ध हुने संम्भाव्य अवसरहरु

- ➢ कार्यक्रमहरुको सार्वजनिक लेखापरिक्षण सार्वजनिक सुनुवा२ जस्ता कार्यक्रम आयोजना गिर जवाफदेहिता र पारदर्शिकता सुनिश्चित गर्ने ।
- ➢ यस कार्यक्रमको सम्पुर्ण सूचनाहरु डाटाबेस सफ्टवेयर GESI MIS SYSTEM मा प्रविष्ट गर्न निर्देशन दिर्नु को साथै प्रविष्ट भए नभएको सुनिश्चित गर्ने ।
- ➢ कार्यक्रम कार्यान्वयनको क्रममा आइपर्ने बाधा अड्चन फुकाउने ।

<u>१६. कार्यक्रमको अनुगमन र प्रगति प्रतिवेदन .</u>

१. सम्बन्धित स्थानिय तहमा विभन्न योजनाहरुको अनुगमन गर्नको लागि गठन भएको अनुगमन समितले नै अनुसुचि ९ को अनुगमन फाराममा आधारित भई यस कार्यक्रमको

अनुगमन गर्नेछ ।

२. उपदफा ज्ञ अनुसारको अनुगमन समितिको अलावा उद्यम विकास समिति सम्बन्धित वडा प्रतिनिधि र शाखाको कर्मचारि नियमित अनुगमन गर्नेछन ।

३.अनुगमन तिन तरिकाले गर्न सकिने छ ।

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

क. अनुगमनकर्ता प्रत्यक्ष फिल्डमा गएर अनुगन गर्ने ।

ख.कार्यालयमा सुचना व्यस्थित गर्नको लागि व्यवस्था गरिएको जेसीएमआईएसको प्रयोग गरि अनुगमन गर्ने ।

ग. पालिकाको उद्योग हेर्ने शाखा प्रमुख र उद्यम विकास सहजकर्ता र सहयोगमा अनुसुचि १० अनुसारको फाराममा नियमित प्रगति प्रतिवेदन उद्यम विकास समितिलाई पेश गर्नुछ ।

परिच्छेद -५

नयाँ लघु उद्यम श्रृजना नीति तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन प्रकृया

१७.नयाँ उद्यमी श्रृजनाको लागि एकिकृत सेवाको नीतिः

गरिब र पछाडि परेको वर्गलाई उद्यमी बनायन कुनै एक वा दुइ वटा सेवा दिएर मात्र नपुग्ने भएकोले एउटै व्यत्तिलाई एकिकृत सेवा दिनुपर्ने हुन्छ । त्यसैले अनसुनुची -४ मा उल्लेख भए बमोकजमको लघु उद्यम विकास मोडेल (मेड मोडेल) अनरूप ६ वटा सेवाहरुलाई एकीकृत रुपमा प्रदान गरिने नीति लिइनेछ ।

(i)सामाकजक परिचालन,

(ii) उद्यमशीलता विकास तालिम,

(iii) सीप विकास तालिम,

(iv) वित्तीय सेवामा पहँचु,

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

(v) प्रविधिमा पहाँचु,

(vi)बजारीकरणमा सहयोग तथा व्यवसायिक परामर्श।

१८. लघ उद्यम विकासको लागि सामाजिक परिचालन गरिन (नयाा ँ उद्यमी श्रृजनाको पहिलो चरण) :

नयाा ँ उद्यमी श्रृजनाको लागि वातावरण श्रृजना गर्न सबैभन्दा पहिलो सामाजिक परिचालनसाँग सम्बन्धित निम्न अनसुारको कृयाकलापहरु सञ्चालन गरिनेछ।

(१) सहभागितात्मक ग्रामीण लेखाजोखा (PRA):

कायय्क्रम सञ्चालन गर्न सोचेको स्थानमा के-कस्तो श्रोत साधनहरु छ,त्यस समुदायको कुन कुन कामको लारग कुन कुन स्थानमा गतिशिलता हुन्छ, सबैभन्दा गरीब, मध्यम र आर्थिक अस्था सम्पन्न भएको घर परिवार कुन हो, उद्यम सञ्चालनको लागि कुन कुन मौषम उपयुत्त हुन्छ ईत्यादि सूचना संकलनको लागि सहभागितात्मक ग्रामीण लेखाजोखा सञ्चालन गरिनेछ । त्यसको लागि तलका विधिहरु अपनाइनेछ।

(क) सामाजिक नक्शा (Social Map)

(ख) श्रोत नक्शा (Resource Map)

(ग) सम्पन्नता स्तरिकरण (Well-being Ranking)

(घ) मौसमी पात्रो (Seasonal Calender)

(ङ) गतिशिल नक्शा (Mobility Map)

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

(च) रोटी चित्र वा भेन डायग्राम (Circle/Venn Diagram)

(२) घरघुरि सर्वेक्षणः

नयाॅं उद्यमी श्रृजना गर्ने क्रममा घर घरपारिवार वार्षिक प्रतिव्यक्ति आय निकाली गरीबीको रेखामुनिको व्यक्तिलाई उद्यमी बनाउन पहिलो प्राथमिकतादिइनेछ,त्यसपछि क्रमशः मध्यम आय भएको र आय व्यक्तिहरुलाई असवर दिइने छ । उनीहरुको हालको ईच्छा के छ, उनीहरुसाँग के कस्ता सीप तथा अनुभव छन् भन्ने कुराको जानकारी लिइने छ । त्यसको लागि अनुसुची -५ को फारामहरु जस्तैः फाराम ए, फारम बी र फाराम सी भरी विश्लेषण गरिनेछ ।

(३) लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समाविशकरण पक्षको अध्ययनः

यस कायक्रममा ७५ प्रतिशत महिलालाई उद्यमी बनाइनेछ । सम्बन्धित वडाको जनसंख्याको तथ्याङ्कको आधारमा सबै जात जाति र भाषा भाषीलेसमान अवसर पाउन भन्ने कुरामा सजगता अपनाइने छ । युवा वर्गयलाई विशेष प्रारमिकता दिइने छ ।

(४) बजार, प्रविधि, श्रोत र वातावरणीय सम्भाव्यता अध्ययनः

अनुसुची -६ अनसुारको फाराम प्रयोग गरी बजारको अस्था, प्रविधि र वातावरणिय अनुकुलता सम्बन्धि अध्ययन गरिने छ । यी पक्षको सम्भाव्यताको अध्ययन बिना शुर गरिएको उद्यम व्यसावय सफल हनु नसक्ने भएकोले कायक्रय म शुरु गर्नुभन्दा पहिला कायक्रम सञ्चालिन गर्न

कमल बहादुर
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

छनौट गरिएको स्थानमा के कस्ता र करत परिणाममा स्थानीय श्रोतहरु उपलब्ध हुन सक्दछन, उक्त श्रोतको प्रयोग गरी के कस्ता र कति उ उद्यम सञ्चालन गर्न सकिन्छ , उत्पादित वस्तुको बजार के कस्तो छ भनि स्थानीय श्रोत तथा बजारको सम्भाव्यता अध्ययन गरिनेछ।

(५) समूह गठनः

माथि उपदफा (२) बमोजिम फाराम ए, फाराम बी र फाराम सी को माध्यमबाट सम्भाव्य उद्यमी पहिचान गरिसके पछि उनीहरुलाई समूहमा आवद् गरिनेछ र कायक्रमको उदेश्य, समूहको आश्यवता तथा महत्वको बारेमा अभिमुखिकरण गरिने छ । यसरी गठन हुने समूहमा न्युनतम ५ जना सदस्य हुर्नु पर्ने छ । यसरी गठन भएको समूहहरुको क्षमता अभिवृर्दि गदै विस्तारै सहकारीमा रुपान्तरण गरररनि वा नजिकको सहकारीमा सदस्यता प्राप्तिको लागि पहल गरिनेछ।

(६) बचत संकलन तथा परिचालनः

उपदफा (५) अनसुार गठन भएका समूहहरुको नियमित बैठक बस्ने र समूहले निर्णय गरी कुनै निश्चित दरममा रकम बचत जम्मा गर्ने व्यवस्थाको सहजिकरण गरिने छ र उक्त रकम उद्यमी विकासको क्षेत्रमा लगानी गर्न उत्प्रेरेरित गरिने छ ।

१९. उद्यमीशीलता विकास तालिम सञ्चालन गर्न (नयाँ उद्यमी श्रृजनाको दोश्रो चरण):

(१) सामाजिक परचिलनको माध्यमबाट छनौट भएका सम्भाव्य लघु उद्यमीको

समूहलाई व्यवसाय सञ्चालन गर्न व्यावसायिक सीप र ज्ञान दिई आत्मबल बढाउनको लागि उद्यमी विकास सहजकर्ता मार्फत सात दिनको व्यवसाय शुरु तथा सुधार तालिम (Start and Improve Your Business- SIYB) वा उद्यमशीलता विकास तालिम (Entrepreneurship Development Training) र एक दिनको लैङ्गिक समानता तथा सामाजिक समावेशीकर तालिम दिर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम दिइने व्यवसाय शुरु तथा सुधार तालिम प्याकेजमा नया ा उद्यमीको लरिग व्यवसाय सचेतना तालिम (Training of Potential Entrepreneurs) र व्यवसाय शुरु तालिम (Training of Starting Entrepreneurs) गरी दुई वटा मोडयुल हुने छन यी दुई मोडयुलको तारलममा पहिलो मोडचलु सकेपछि एक वा २ दिननको सोच्न अन्तराल राखी उद्यमीलाई आफ्नो उद्यमव्य वा व्यवसाय छनौटको लागि सोच्न समय दिइनेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको तालिम सञ्चालनको क्रममा सहजकर्ताले शाखाका क्मचारी, उद्यम विकास समितिको कम्तिमा एक जना पदाधिकारी तथा सम्बन्धित वडाको प्रतिनिधिसँग समन्वय गरी सम्भाव्य लघु उद्यमीले छनौट गर्न चाहेको उद्यमी छनौट गर्नु पर्ने छ ।

(४) उपदफा (३) बमोकिम सम्भाव्य लघु उद्यमीले छनौट गर्न चाहेको उद्यमीको व्यावसायिक योजना बनाउन सहजकर्ता सहजीकरण गर्नुपर्ने छ । व्यावसायिक योजनाबाट लाभदायक उद्यमी देखिएमा त्यस्तो उद्यमी सञ्चालन गर्न

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

चाहने उद्यमीलाई सोसँग सम्बन्धित विषयमा दफा १८ बमोजिम सीप विकास तालिम दिर्नु पर्ने छ ।

<u>२०. प्राविधिक सीप विकास तालिम सञ्चालन (नयाँ लघ उद्यमी श्रृजनाको तेस्रो चरण):</u> (१) कायालयले दफा १९ बमोजिम व्यवसाय शुरु र सुधार तालिम लिएका सहभागीहरू मध्येबाट व्यावसायिक योजना, छनौट भएको उद्यमको प्रकृति र आवश्यकताको आधारमा विभिन्न समूहमा आवद् गरी आवश्यकता अनसुारको छोटो (बढीमा १५ दिनसम्मको), मध्यम (१६ वा दिनसम्मको ४५ दिनसम्मको) वा लामो (४५ दिनभन्दा लामो) अवधिको सीप विकास तालिम सञ्चालन गर्नु पर्ने छ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको तालिम उपलब्ल गराउँदा सकभर प्राविधिक कक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद् वा अन्य सरकारी तालिम प्रदायक संस्थाले तर्जमा गरी स्वीकृत गरेको पाठ्यक्रमको आधारमा सीप विकास तालिम सञ्चालन गर्न पर्नेछ । तालिम सञ्चालन गर्दा सम्बन्धित वडाको प्रतिनिधि , शाखाको कर्मचारी तथा सहभागी बीच तालिमको गुणस्तर र सहभागीको सिकाइको बारेमा तालिम अवधिभर कम्तिमा एक पटक अन्तक्रिया गराउनु पर्ने छ ।

(३) विषय विज्ञ र सक्ष्म प्रशिक्षकहरू परिचालन गरी तालिम सञ्चालन गर्न सम्बन्धि उद्यमी विकास सहजकर्ताको दायित्व हुने छ । त्यसरी तालिम सञ्चालन भएसम्म उपलब्लध विषयमा प्राविधिक कक्षा तथा व्यावसायिक तालिम परिषद्बाट सीप परीक्षण उतीर्ण गरेका लघु उद्यमी प्रकिक्षकलाई प्राथमिकता दिनु पर्ने छ । प्रशिक्षकक नियुक्ति र पारिश्रमिक स्थानीय तहको नियमानसुार हुर्नेछ ।

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

(४) सीप विकास तालिमको क्रममा प्रशिक्षाथीलाई आवश्यक पनि प्रविधि सहजकर्ताले सहभागीलाई उपलब्ध गराई सोको विवरण कार्यालयमा उपलब्ध गराउनु पर्दछ ।

(५) यसरी सञ्चालन हुने तालिममा तालिम प्रशिक्षाथीको लागि भत्ताको व्यस्था हुने छैन। सीप विकास तालिमको प्रशिक्षाथीलाई सहजकताले शैक्षिक सामाग्री, तालिम सामाग्री, खाजा खर्च, र आवासीय तालिम लिनु पर्ने भएमा सहभागीको लागि आवश्यक खान बस्न असुवसधा नहुने गरि निर्वाह जस्ता सुविधा समयमै उपलब्ल गराइ सोको विविरण शाखामा उपलब्ल गराउनु पर्दछ । निर्वाह भत्ता कति दिने भन्ने विषय उद्यम विकास समितको निर्णय अनसुार हुर्नेछ ।

(६) सहजकताले प्रशिक्षक तथा प्रशिक्षण स्थल व्यस्थापनमा सम्बन्धित वडा कार्यायलय र उद्यम विकास समितिको आवश्यक सहयोग लिन सक्ने छन ।

(७) तालिममा प्रयोग भएको मेरसन, औजार तथा प्रविधि तालिम पश्चात सम्बन्धित उद्यमीलाई निम्न प्राथमिकताको आधारमा निःशल्कु हस्तान्तरण गर्नु पर्नेछ :-

(क) समूहमा उद्यम गर्न चाहने व्यत्तिहरु,

(ख) घरघुरी सर्वेक्षणमा भएको गरीबीको आधारमा,

(ग) तालिम अवधिमा भएको प्रशिक्षाथी मूल्याङ्कनको उत्कूटताको आधारमा ।

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

<u>२१. वित्तीय सेवामा पहँच(नयाँ उद्यमी श्रृजनाको चौथो चरण):</u> (१) सामाजिक परिचालनको माध्यमबाट छनौट भई, उद्यमशीलता तालिमवा व्यवसाय शुरु तथा सुधार तालिम प्राप्त गरी, उद्यमको लागि आवश्यक प्राविधिक तालिम समेत प्राप्त गरेपछि उद्यम तथा व्यवसाय सञ्चालन गर्ने क्रममा यन्त्र औजार उपकरण तथा कच्चा पदर्दाथ गरिद गर्न , कामदारलाई ज्याला वा तलब वितरण गर्न तथा उत्पादित वस्तु बजारसम्म पर्याउनको लागि कुन कुन उद्यमलाई पुँजीको आवश्यक पर्दछ भनि सहजकर्ता पहिहचान गर्नु पर्दछ ।

(२) सहजकर्ता उ उद्यमीको नजिक भएको ऋण प्रवाह गर्ने सहकारी, बैंक र अन्य वित्ती संस्थाहरुको पहिचान गर्नु पर्दछ ।

(३) उपदफा (१) र (२) अनसुारको पहिचान भइसकेपछि वित्तीय संस्थाको प्रतिनिध र उद्यमी बीच ऋणको ब्याज देशर, ऋण प्रवाह प्रकृया र अन्य प्रावधानहरु के के छन भनि छलफल चलाउनु पर्दछ ।

(४) उपदफा (३) अनुसारको छलफलको आधारमा उद्यमीला उपयुत्त वित्तीय संस्था छनौट गर्न र ऋणको लागि सहजिकरण गर्न सहजकर्ताले सहयोग गर्नु पर्ने हुन्छ ।

<u>२२. उपयुत्त प्रविधिमा पहुँ पर्याउने (नयाँ उद्यमी श्रृजनाको पाँचौ चरण</u>): (१) उद्यमी व्यवसाय सञ्चालनको लागि आवश्यक पनि मेरसन औजार (प्रविधि)हरु पालिकालरे खरिद गरी निःशुल्क उपलब्ल गराउने छ ।

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

(२) उपदफा (१) अनसुारको प्रविधिको पहिचान गनि, आपूर्तिकर्ताको पहिचान गर्ने उद्यमी र आपूर्तिकर्ताहरु बीच समन्वय गराउने, यसको प्रयोग कसरी गर्नुपर्दछ भन्ने विषयमा उद्यमीलाई अभिमुकिरण गराउने काम सहजकर्ता छ ।

(३) पालिकाले उपलब्ल गराएको भन्दा थप र उपयुत्त प्रविधि आवश्यक भएमा सहजकर्ताले उद्यमीलाई खरिद गर्न आवश्यक पनि व्यवस्थापकीय सहयोग गर्नुपर्नेछ ।

२३. वस्तु सेवाको बजारीकरण तथा व्यवसाय परामर्श दिने नयाँ उद्यमी श्रृजनाको छैटौंचरण):(१) सहजकता र कार्यक्रम संयोजकले सीप विकास तालिम सञ्चालनको क्रममा र तालिम सम्पन्न भएछि व्यवसाय शुरु गर्न सक्ने अस्था श्रृजना गर्न प्रशिक्षाथीलाई व्यावसायिक परमर्श सेवा प्रदान गर्नु पर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम परामर्श सेवा प्रदान गर्दा सहजकर्ता र कायक्रय म संयोजकको अतिरित्त सम्बन्धित विषयको विज्ञ, अनुभी उदाहरणीय, सफल उद्यमीबाट समेत व्यावसायिक पररमर्श सेवा प्रदान गर्न सकिन्छ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिमको परामर्श सेवा प्रदान देहायको विषय समावेश गर्नु पर्ने छ ।

२४. तथ्याङ्क अध्यावधिक गर्नेः उद्यम विकास सहजकर्ताले कार्यक्रम संयोजकको साथै तथ्याङ्क व्यवस्थापन शाखा वा ईकाईको सहयोगमा यस कार्यक्रमसँग सम्बन्धित सम्पुर्ण क्रियाकलापको प्रगति विवरणलाई अनिवार्य रुपमा जेसीएमआईएसमा अद्यावधिक गर्नु पर्नेछ ।

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

परिच्छेद-६

लघु उद्यमको स्तरोन्ति सम्बन्धि व्यवस्था

२५.लघु उद्यमको स्तरोन्ति कार्यक्रम सञ्चालन गर्नु पर्नेः (१)कार्यालयको दफा ४ (२) अनुसारको लक्षित समूहलाई लघु उद्यमको स्तरोन्तिको लागि आवस्यक सहयोग गर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम लघु उद्यमको स्तरोन्ति सम्बन्धि कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा अनुसूचि -४मा उल्लेख भए बमोजिम लघु उद्यम विकास मवडेल (मेड मोडेल) अनुरुप गर्नु पर्नेछ।

२६ .स्तरोन्तिको लागि आवश्यक्ता पहिचान गर्नु पर्नेः (१) सहजकर्ताले अनुसूचि-७ अनुसारको फाराममा आधारीत भई हाल सञ्चालनमा नरहेको उद्यम तर पुर्नस्थापना गर्न चाहने तथा सञ्चालनमा रहेको उद्यमहरुको स्तरोन्तिको लागि आवश्यक पर्न सक्ने सहयोगको क्षेत्र जस्तैः उद्यम व्यवसाय सुधार तालिम,उद्यम व्यवसायख विस्तार खखगर्न चाहिनेको लाग तालिम, व्यवसायिक परामर्श पुर्नताजगि सिप विकास तथा खखस्तरोन्ति तालिम, वित्तिय सेवामा पहँच, प्रविधि तथा बजारमा पहुँच तालिम, एडभान्स सिप विकास तालिम, बजारीकरण तथा व्यवसायि परामर्श ईत्यादिमा स्तलगत रुपमा अध्ययनवाट आवश्यक्ता पहिचान तथा विश्षलेण गरि स्तरोन्तिको लागि प्राथमिकिकरण सहितको प्रतिवेदनकार्यक्र संयोजकको सहयोगमा सहजकर्ताले तयार गर्नु पर्नेछ।तालिम सञ्चालन गर्नको लागि पालिका आफैले आयोजना गर्न सम्भव नहुने खालको तालिमहरु सञ्चालन गर्नु पर्दा प्रचलित

कमल बहादुर
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

कानून बमोजिम दर्ता भई सञ्चालनमा रहेका कम्पनि वा तालिम केन्द्रसँग आपसि सम्झौता गरी तालिम सञ्चालन गराउन सकिनेछ।

(२) सहजकर्ताले उपदफा (१)बमोजिमको तालिको लागि सिफारिस गर्दा तालिमको आवश्यकता, प्रकार, अवधि, सहभागिको सङख्या, तालिम दिने विषयको विवरण (Training M odule), श्रोत व्यक्ति , लागत लाभ (२)उपदफा (१) बमोजिम प्रतिवेदन तयार गर्दा उद्यमिको उत्पादन तथा उत्पादकत्वमा वृद्धि, रोजगारीमा वृद्धि, गुणस्तर नियन्तरण, बजारको विस्तार तथा नाफामा वृद्धि हुने पक्षलाई सुनिश्चित गरेको हुनु पर्नेछ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम प्रतिवेदन तयार गर्दा सहजकर्ताले उद्यमको परीमार्जित व्यवसायिक योजना तयार गर्नु पर्नेछ। त्यस्तो व्यवसाययिक योजनामा देहायको कुराहरुको शुनिश्चितता हनु पर्नेछ-

(क)उद्यमिको आवश्यकता पहिचान,

(ख)आवश्यकता पहिचानको आधारमा कुन प्रकारको तालिम तथा सेवा उपलब्ध गराउनु पर्ने हो सो कुराको सुनिश्चितता।

२७. <u>उद्यमिशिलता विकास तालिम दिनु पर्नेः</u> कार्यालयले सहजकर्ता मार्फत् आफ्नो व्यवसायलाई निरन्तर सञ्चालनमा ल्याईरहेको वा आफ्नो व्यवसायलाई थप व्यवस्थित गरी निरन्तरता दिन चाहाने लघु उद्यमिलाई दफा १९ बमोजिम

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

आवश्यकता पहिचानको आधारमा भइरहेको उद्यमिको लागी व्यवसाय सुधार तालिम (Training of Existing E nterprise- Tosee) र व्यसायलाई स्तरोन्ति गर्न चाहानेका लागि व्यवसाय विस्तार तथा स्तरोन्ति तालिम (Training of Growing Enterprise- ToGE) प्रदान गर्नु पर्नेछ।

२८.<u>एडभान्स तालिम दिनु पर्ने:</u>(१) दफा १९ बमोजिम स्तरोन्तिको लागि पहहिचान गरीएको उद्यम सञ्चालन गर्ने लघु उद्यमी मध्ये सहजकर्ताले एडभान्स तालिम लिन इच्छुक उद्यमिको छनौट गर्नु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम एडभान्स तालिमको लागि सहभागिको छनौट गर्दा तालिमको आवश्यकता, प्रकार, अवधि, सहभागिको संख्या तालिम दिने विषयको विवरण (Training Module) श्रोत व्याक्तिको दक्षता वा स्तर, लागत लाभ विशलेषण, लागत सहभागिता, परिमार्जित व्यावायिक योजनासहिद तालिमको अनुमानित लागत समेत तयार गर्नु पर्नेछ।

(३) शाखाले तालिमको आवश्यकता पहिचानको आधारमा तालिम प्रदान गर्नको लागि उपयुक्त देखिएमा उपयुक्त स्थानमा पुर्नताजगि तथा एडभान्स तालिम सञ्चालन गर्नु /गराउनु पर्नेछ।

४) स्तरोन्तिको लागि प्रभावकारी हुने विषयमा स्थानियस्थरबाट तालिम व्यवस्थापन हुन सम्भब नहुने देखिएमा कार्यालयको सिफारीसमा पालिका वा पालिकाभन्दा वाहिरको तालिम केन्द्र वा तालिम ईन्सिटच्युट हरुमा समेत एडभान्स

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

तालिमको लागि सहभागि पठाउन सकिनेछ। यस्तो अवस्थामा सहहभागिलाई खान बस्न पुग्ने गरी निर्वाह भत्ता लिईनेछ।

२९.<u>करारमा तालिम सञ्चालन गर्न सकिनेः</u> (१) सहजकर्ताले सजावट सहितको तालिम कक्ष वा महङ्गो मेसिन वा उपकरण आवश्यक पर्ने मेकानिक बक्स,रेडियो टी.भि. मर्मत, मोवाईल मर्मत, बहुमुल्ले गहना वा पत्थर, मुर्तिकला विशलेषण, लागत सहभागिता, व्यवसायिक योजनासहिदको तालिमको अनुमानित लागत समेत तयार गरी शाखामा पेष गर्नु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको तालिम लघु उद्यमिसँगको लागत सहभागितामा समेत सञ्चालन गर्न सकिनेछ।

३०. <u>उत्पादित वस्तुको गुणस्तर तथा बिक्रिः</u>(१) तालिमबाट उत्पादित सामान वा वस्तुको गुणस्तर कायम गराउनु सम्बन्धित प्रशिक्षकको दायित्व हुनेछ।

(२) तालिमबाट उत्पादित सामान वा वस्तुहरुको व्यवस्थित अभिलेख राखि त्यस्ता उत्पादनहरु प्रशिक्षण अवधिभित्रै लागत मूल्यको पचास देखि पचहत्तर प्रतिसतसम्मो छुट मुल्यमा सहभागिलाई नै लागत बिक्रि गर्न सकिनेछ।

(३)उपदफा (२) बमोजिम सामान वा वस्तुको बिक्रिबाट प्राप्त रकम तालिम सम्पन्न भएपछि शाखाले कार्यालयले तोकेको राजस्व खातामा दाखिला गर्नु पर्नेछ।

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

(४)उपदफा (२) बमोजिम शाखाले बिक्रि वितरण हुन नसकेको सामान वा वस्तुहरुको सम्भब भएसम्म बिक्रि वितवरण वा प्रचारको लागि कोसेलि घर, सौगात गृह, बिक्रि कक्ष वा प्रदर्शनि स्थलमा पठाउने व्यवस्था मिलान पर्नेछ। यसरी पठाउँदा पनि बिक्रि नभएमा विवरणसहिद कार्यालयमा बुझाई सात दिनभित्र स्टवरमा दाखखिला गर्नुपर्नेछ।उद्यमविकास समितिले परिस्थिति अनुसार उक्त सबै सामाग्रि उद्यमिलाई नै निःशुल्क वा भारी छुट रकममा वितरण गर्ने निर्णय पनि गर्न सक्नेछ ।

(५) उपदफा (४) बमोजिम स्टोर दाखिला हुने आएको सामान तत्काल लिलाम बिक्रि गरी पाप्त रकम कार्यालयले तोकेको राजस्व खातामा दाखिला गर्ने दायित्व शाखाको हुनेछ।

(६) उपदफा (५) बमोजिम लिलाम बिक्रि हुन नसकेका सामानहरु कार्यालयले सडि गलि जाने भएमा प्रचलित कानुन बमोजिम धुल्याउनु पर्ने छ।

३१.प्रविधि हस्तान्तरणः (१) लघु उद्यमीलाई वार्षिक कार्यक्रममा बजेटको व्यवस्था भए बमवजिम प्रविधि हस्तान्तरण गरिने छ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिमको प्रविधि हस्तान्तरण गर्दा सहजकर्ताको सिफारिसमा उद्यमको प्रकृति हेरी व्यासायिकयोजना अनुसार कार्यक्रम र बजेटको परिधिभित्र रही शाखाले लघु उद्यमि लघु उलमीको समुहलाई वा उद्यमीले प्रवर्द्धन गरेको सहकारी सदस्यहरुलाई उपयृक्त प्रविधि हस्तान्तरण गर्न सक्नेछ ।

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

३२. <u>विधि हस्तान्तरण सम्बन्धि प्रकियाः</u> (१) दफा ३३ बमोजिम प्रविधि हस्तान्तरण गर्दा कार्याक्रमको लागि विनियोजित रकमको परिधि भित्र रहि आवश्यकता विशलेषण गरी शाखाको सिफारिसको आधारमा अनुसूचचि -८ बमोजिम उद्यमिसँग शर्तनामा वा समझौता गरी प्रविधि उपलब्ध गराईने छ।

(२) उद्यमिलाई उद्योगको प्रकृति, आवश्यकता र उद्योग बाट श्रृजना हुने रोजगारिको आधारमा प्रविधि उपलबध गराईने छ। उपलब्ध गराउने प्रविधिको कुल लागतको कम्तिमा बिस प्रतिसत रकम उद्यमि स्वयमले व्यहुर्नु पर्नेछ। यसरी मूल्य साझेदरिमा सामान खरिद गर्दा सम्बन्धि उद्यमिको प्रतिनिधिलाई संग्लन गराईनेछ।तर अपाङ्गाता भएका र एकल महिला उद्यमिले प्राप्त गर्ने प्रविधिमा उद्यमिले लागत व्यहोर्नु पर्ने छैन् ।

(३) उद्यमिलाई प्रदान गरीने प्रविधिको कुल रकममा कार्यालयलले प्रविधि प्राप्त गर्ने उद्यमिबाट आपुर्तिकर्ताले कबोल गरेको कुल अङ्कको कम्तिमा २० प्रतिशित रकम जम्मा गर्न लगाई बढिमा असि प्रतिशत रकम मात्र कार्यालयले आपूर्तिकर्तालाई भुक्तानि गर्नु पर्ने छ।

(४) प्रविधि हस्तान्तरण गरी प्रवर्द्धन गरिएको लघु उद्यमिले प्रविधि उपयोगको विवरण कार्यालयमा पेश गर्नु पर्नेछ।

(५) लघु उद्यमलाई प्रविधि हस्तान्तरण गर्दा शाखाले शर्तनामा गराई बुझाउनुको साथै सोको विवरण अद्यावधिक गर्नुपर्ने छ।

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

(६) लघु उद्यमिलाई प्रविधि हस्तान्तरण गर्ने कार्याक्रमको पूर्व जानकारी शाखाले सम्बन्धित वडा कार्यालय, उद्यम विकास समिति र कार्यालयलाई गराउनु पर्ने छ।

३३. **प्रविधि हस्तान्तरणको शर्तहरुः** प्रविधि हस्तान्तरण गर्दा देहाय बमोजिम को शर्तको पालना गर्ने गरी प्रविधि हस्तान्तरण गरिनेछ–

(क)प्राप्त प्रविधिको उचित सदुपयोग गर्नु पर्ने

(ख)प्रविधि प्राप्त गरेको मितिले पाँच वर्षसम्म अरुलाई हक हस्तान्तरण गर्ने वा बिक्रि वितरण गर्न नपाईने,

(ग) प्रविधि हस्तान्तरणको सम्झौता बमोजिम पेशा व्यवसाय परिवर्तन भइ सो प्रविधि प्रयोगहिन भएमा वा कुनै कारणले व्यवसाय नभएमा हस्तान्तरण भएको प्रविधि कार्यालयमा फिर्ता गर्नु पर्ने छ।

(घ) प्रविधि हस्तान्तरणको सम्झौता बमोजिम प्रविधिको उपयोग नगर्ने उद्यमी वा प्राप्त प्रविधिलाई पाँच वर्षभन्दा अगावै अरुलाइ हक हस्तान्तरण वा बिक्रि वितरण गरेमा प्रचलित कानून बमोजिम उपलब्ध गराईएको प्रविधि वापतको रकम असुल उपर गर्ने कारवाहि गरी त्यस्ता उद्यमिलाई यस कार्यक्रम अन्तर्गत पुनः प्रविधि उपलव्ध नगराईनने खण्ड (ग) र (घ) बमोजिमको प्रविधिको उपयोग उद्यमिले नगर्ने उपस्थिति सृजना भएमा सो

प्रविधि कार्यालयको सम्पति हुने र कार्यलयले निर्णय गरी सो प्रविधि अन्य उद्यमि समूहलाई हस्तान्तरण गर्न सक्ने छ।

(ङ) कुनै उद्यमिले प्राप्त प्रविधि अनुदानको उपयोग गरी स्थानियस्थरमा रोजगारी श्रृजना गरी समुदायलाई उल्लेखनिय योगदान पुर्याएमा त्यस्ता उद्यमिलाई क्षमता बृद्धिमा सहयोग पुर्याउन पुनः थप प्रविधि उपलव्ध गराउन सकिने

(च) प्रविधिको मर्मत समभार तथा संरक्षण लघु उद्यमि स्वयमले गर्नु पर्ने छ।

(छ) प्रविभिको मर्मत सम्भार तथा संरक्षण लघु उद्यमी स्वयम्ले गर्नु पर्ने छ ।

३४. निशुल्क व्यवसायिक परामर्श सेवा उपलव्ध गराउनु पर्नेः (१) यस कार्यक्रम अन्तर्गत सिप विकास तालिम प्राप्त गरी व्यवसाय सञ्चालन गरेको लघु उद्यमिलाई आवश्यक पर्ने व्यवसायिक परामर्श सेवा निः शुल्क उपलव्ध गराउनु पर्नेछ।

(२) कुनै परीक्षार्थि लघु उद्यमिले माग गरेको व्यवसायिक परामर्श सेवा उपलव्ध गराउन असमर्थ भएमा उद्यम विकास सहजकर्ताको सिफरिसमा शाखाले विषय विज्ञ मार्फत त्यस्तो व्यावसायिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने व्यवस्था मिलाउनु पर्ने छ।

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

(३)उद्यम विकास सहजकर्ताले उपदफा (२) बमोजिमको व्यवसायिक परामर्शको लागि सिफारीस गर्दा परामर्शको आवश्यकता प्रकार अवधि सहभागिको सङख्या परामर्श दिने विषयको विवरण श्रोत व्याक्ति लागत लाभ विशलेषण लागत सहभागिता सहिद व्यवसायिक परामर्श सेवाको अनुमानित लागत समेत उल्लेख गर्नु पर्नेछ।

(४) उपदफा (२) बमोजिम व्यवसायिक परामर्श सेवा उपलब्ध गराउने विज्ञलाई विषय हेरी सेवा शुल्क निर्धारण गर्नुपर्नेछ।तर यस्तो आर्थिक भार पर्ने खालको व्यवसायिक परामर्श सेवा एक लघू उद्यमिलाई तिन पटकभन्दा बढि उपलब्ध गराईने छैन। स्पष्टिकरणः यस दफाको प्रयोजनको लागि व्यवसायिक परामर्श सेवा भन्नाले लघु उद्यमको सञ्चालन विकास तथा स्तरोन्तिको लागि प्रदान गरीने प्राविधिक तथा व्यवस्थापकिय ज्ञान सम्झनुपर्छ।

३५. बजारिकरणको लागि सहयोग गर्नु पर्नेः (१) सहजकर्ताले लघु उद्यमिको उत्पादनलाई बजारीकण गर्न उद्यमिलाई आवश्यक सहयोग गर्नु पर्नेछ।

(२) सहजकर्ताले लघु उद्यमिवाट उत्पादित गर्ने वस्तु वा सेवाको दिगो बजरीकरणको लागि लघु उद्यमि, लघु उद्यमि समूह, सहकारी र खरिद गर्ने संस्था, समुदाय वा व्यक्तिसँग देहाय बमोजिमको कार्य गरी सम्पर्क र समन्वय स्थापित गराउनु पर्नेछ-

(क)औद्योगिक तथा बजार मेला प्रदर्शनीमा सहयोग,

(ख)प्रचार प्रसारमा सहयोग,

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

(ग) सम्बन्धित खरीदकर्तासँग सम्पर्क स्थापना तथा समन्य,

(घ) सरोकारवालासँग अन्तर्क्रिया वा वैठक आयोजना, र

(ङ) बजार प्रवर्द्धनमा सहयोग पुग्ने कार्यमा सहजिकरण।

३६.<u>गुणस्तर नियन्तरण र सुधारमा सहयोग गर्नु पर्नेः</u> (१) सहजकर्ताले लघ उद्यमिलाई उपयुक्त प्रविधि हस्तान्तरण, दक्ष जनशक्ति उपलव्धता, कच्चा पर्दाथको प्राप्ति, प्रशोधन, लेबलिङ्ग, टेष्टिङ्, प्याकेजिङमा सहयोग गरी गुणस्तर नियन्तरण र सुधारमा आवश्यक सहयोग गर्नुपर्ने छ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम सहयोग गर्दा लघू उद्यमिको उत्पादनलाई गुणस्तर एकीन र प्रमाणित गराइ ब्रान्ड नाम तथा ट्रेडमार्क लिन पर्ने वा उद्यम दर्ता गर्नु पर्ने भए सो कार्यमा समेत आवश्यक सहयोग गर्नुपर्नेछ।

३७.<u>वित्तिय सेवामा पहुँचः</u> (१) लघू उद्यमिले आफूले सञ्चालन गरेको लघु उद्यमको स्तरोन्तिको लागि व्यवसायिक योजनाको आधारमा थप लगानी रकमको एकिन गर्नु पर्नेछ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम स्तरोन्ति गर्न चाहने लगानिको लागि कर्जाको आवश्यकता भएमा सम्बन्धित उद्यमिको अनुरोधमा सहजकर्ताले स्थानिय स्तरमा सञ्चालित सहकारी , बैंक तथा लघू वित्त संस्थासँग प्रत्यक्ष भेटघाट, परामर्श, गोष्ठि मार्फत् सम्बन्धित उद्यमि र वित्तय संस्था बिच अन्तरक्रिया गराई वित्तिय पहुँचमा सहयोग गर्नु पर्नेछ।

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

(३) उद्यम विकास सहजकर्ताले लघू उद्यमीलाई भविष्यमा आईपर्ने जोखिम न्युनिकरणको लागि सञ्चालनमा रहेको उद्यमको बिमा गर्न सहजिकरण गर्नु पर्नेछ।

(क) व्यवसाय शुरु गर्न आवश्यक पनि कच्चा पदार्थ, प्रविधिको प्राप्त र सोको उपयोग गर्ने तरीका सम्बन्धमा,

(ख) व्यवसाय शुरु गर्न आवश्क पर्ने वित्तीय पहुँचको लागि लघु उद्यमी र वित्तीय संस्था बीच अन्तक्रिया गराई सहजीकरण,

४) उपदफा (१), २) र (३) बमोजाम प्रदान गरिने सेवामा सकेसम्म नेपाल सरकारले उपलब्ल गराएको अनुदान वा व्याज अनुदानमा पाईने वित्तीय सेवाको लागि सहजीकरण गर्नु पर्नेछ ।

३८. उद्यम दर्ता गर्नु : यस निर्देशिका बमोजिम लघु उद्यमको स्तरोन्तितको सुविधा प्राप्त गर्नु पुर्व सम्बन्धित लघु उद्यमीले यदि उद्यम वा व्यवसाय दर्ता नगरेको भए प्रचलित कानून बमोजिम व्यत्तिगत उद्यम भए व्यत्तिगत उद्यम र समूहमा गरिएको उद्यम भए साझेदेशारी फर्मको रुपमा सम्बन्धित निकायमा दर्ता गर्नु पर्नेछ । दर्ता नभएको उद्यमलाई कुनै पनि स्तरोन्तिको सहयोग गरिने छैन्।

परिच्छेद -७

साझा सुविदा केन्द्र स्थापना र सञ्चालन

३९. साझा सुविधा केन्द्र (उद्यम घर) स्थापनाः साझा सुविधा केन्द्र (उद्यम घर) निर्माण र यसको दिगो व्यवस्थापन गर्नु स्थानीय सरकारको उद्यम विकाससँग

सम्बन्धित एक महत्वपूर्ण कार्य हो ।स्थानिय स्तरमा रहेको अति विपन्न वर्ग जोसँग उद्यम गर्ने चाहना भएर पनि उद्यम गर्ने उपयुक्त स्थानको अभावको कारण उद्यम गर्न सकिरहेको हुँदैनन् त्यस्ता वर्गको कम्तिमा ३ जना देखि बढिमा १० जना सम्म सम्भावित लघु उद्यमीलाई समेट्नने गरी साजा सुविधा केन्द्र तथा उद्यम घर निमार्ण सहयवग गर्न सकिनेछ । त्यस्तो उद्यम घरको माध्यमबाट उनिहरुले सामुहिक रुपमा आवश्यक कच्चा पदार्थको प्रशोधन गर्ने वस्तुको उत्पाद गर्ने उत्पादित वस्तु वा आवश्यक कच्चा पदार्थ भण्डारण ग्न र उत्पादित वुस्तुहरु उके स्थानबाट बिक्री वितरण गर्ने जस्ता उद्यम व्यवसा गर्न सहयवग होस भन्ने उद्धेश्य राखि साझा सुविधा केन्द्र तथा उद्यम घर निर्माण गरिने छ । यसरी निर्माण हुने उद्यम घरको व्यस्थित रुपमा निर्माण कार्य सम्पन्न गर्न त्यसलाई दिगो व्यवस्थापनको लागि सबै सरोकारवालाहरुको समान बुझाई र व्यस्थित कार्यान्वयन होस् भन्नका लागि यस पालिकाको साझा सुविधा केन्द्र वा उद्यम घर व्यव्थापन कार्यविधि अनुसार हुने छ ।

परिच्छेद - ८

विविध

४०. यस कार्यक्रम र मेड्पा कार्यक्रम बीच समन्वयः (१) मेड्पाको नयाँ उद्यमी र स्तरोन्ति गरिने उद्यमीलाई यस कायक्रमको बजेटबाट आवश्यकता अनसुार थप प्रविरि सहयोग गर्न सकिनेछ।

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

(२) मेड्पा र यस कार्यक्रमको लागि खटिएका उद्यम विकास सहजकर्ता यस कार्यक्रम संयोजकले आपसी समन्यमा काम गर्ने छन्।

(३) मेड्पा कायक्रय म र यस कायक्रमको नितिगत निर्णय गर्ने **उद्यम** विकास समितित एउटै हुने छ।

(४) कार्यक्रमको प्रकर्तिसँग मेल खाने संघिय सरकार प्रदेश सरकार र अन्य निकायहरुकाट प्राप्त हुन् बजेट र कार्यक्रमसँग आवश्यकताको आधारमा समन्वय र सहकार्य गिर कार्यक्रम सञ्चालन गर्न सकिनेछ ।

४१.प्रमाण पत्र पुरस्कार दिन सकिनेः (१) कार्यक्रमलाई प्रभावकारी र नतिजामुखि बनाउन शाखाको सिफारिसमा उद्यम विकास समितिले वार्षिक रुपमा उत्कृष्ट उद्यमी उद्यम विकास सहजकर्ता तथा कार्यक्रममा ग्रत्यक्ष रुपमा संलग्न कर्मचारिलाई प्रोत्साहन स्वरुप प्रमाण पत्र र पुरस्कार प्रदान गर्न सक्नेछ ।

(२) उपदफा १ बमोजिम दिइने प्रमाणपत्रको ढाँचा र पुरस्कारको विवरण उद्यम विकास समितिले तोके अनुसार हुने छ ।

४२.गुनासो व्यवस्थापनः(१) कार्यक्रम सम्बन्धमा कसैको कुनै गुनासो भउमा कार्यालयको उजुरी पेटिका वा विद्युतिय माध्यबाट उद्यम विकास समित समक्ष पठाउन सकिने छ ।

(२) उपदफा १ बमोजिम प्राप्त हुने आएको गुनासोको उचित व्यवस्थापन उद्यम विकास समितिले गर्नेछ ।

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

४३ प्रविधि हस्तान्तरणको लागि थप कार्य गर्न सक्नेः कार्यक्रमबाट नयाँ र स्तरोन्ति हुने उद्यमीलाई प्रविधिमा पहुँच पुय्याउन उद्यम विकास सिमितले यस कार्याविधिमा तोकिएको प्रकृया बमोजिम देहायका स्रेत पिरचालन गरी प्रविधि हस्तान्तरणको कार्य थप गरिन्छ।

क.उद्यमी श्रृजना र स्तरोन्तिको कार्यक्रममा तोकिएको लक्ष्य प्राप्त गरि बाँकी हुन आएको रकम

ख.प्रदेश वा संघले प्रविधि हस्तान्तरणगर्न चाहेमा त्यस वापत उपलब्ध रकम वा प्रविध

४४. स्तरोन्ति सम्बन्ध थप व्यवस्थाः यस पालिकाको क्षेत्रभित्र स्वःस्फूर्त रुपमा स्थापना भएका उद्यमहरुलाई समेत उद्यमीको माग र आवश्यकता पहिचानको आधारमा स्तरोन्ति सम्बन्ध थप सेवा उपलब्ध गराइ स्तरोन्ति गर्न सकिनेछ ।यसका लागि उद्यमहरु यस पालिकामा अनिर्वाय दर्ता भएको हुनु पर्नेछ ।

४५.घुम्ति कोषको स्थापना परिचालनः पालिका नयाँ उद्यमी श्रृजना र स्तरोन्तिको लागि सहयोग पुय्याएको उद्यमीको लागि लघु वित्तमा पहुँच पुगोस भन्नाको लागि यस पालिकामा घुम्ति कोषको Revoling Fund स्थापना गरी त्यसको कार्यविधि तयार गरी व्यवस्थापन गर्न सकसने छ ।

४६ स्वास्थ्य सम्बन्धी सुरक्षाका मापदण्डको पालना गर्नु पर्नेः स्तरोन्तिको लागि लक्षित समुहमा कार्यक्रम सञ्चालन गर्दा संक्रामक रोगको बारेमा सचेत गराउनुको

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

अतिरिक्त नेपालन सरकारले तोकेको स्वास्थ्य सम्बन्धी मापदण्ड पालना गर्नु पर्नेछ ।

<u>**४७.अनुसुचिमा थपघट तथा हेरफेर गर्न सकिनेः**</u> उद्यम विकास समितिको आवश्यकता हनुसार थपघट वा हेरफर गर्न सक्नेछ ।

<u>**४८.अन्य कुराहरु स्थानीय तहकै नियमानुसार हुनेः**</u> यस कार्यविधिमा उल्ले नभएका अन्य कुराहरु स्थानीय तहकै निमानुसार हुनेछ ।

<u>**४९.कानूनसँग बाझेमाः**</u> यस निर्देशिकाको कुनै दफा वा उपदफा नेपाल सरकारको कानुन बाझेमा स्नतःनिश्कृय हुनेछन।

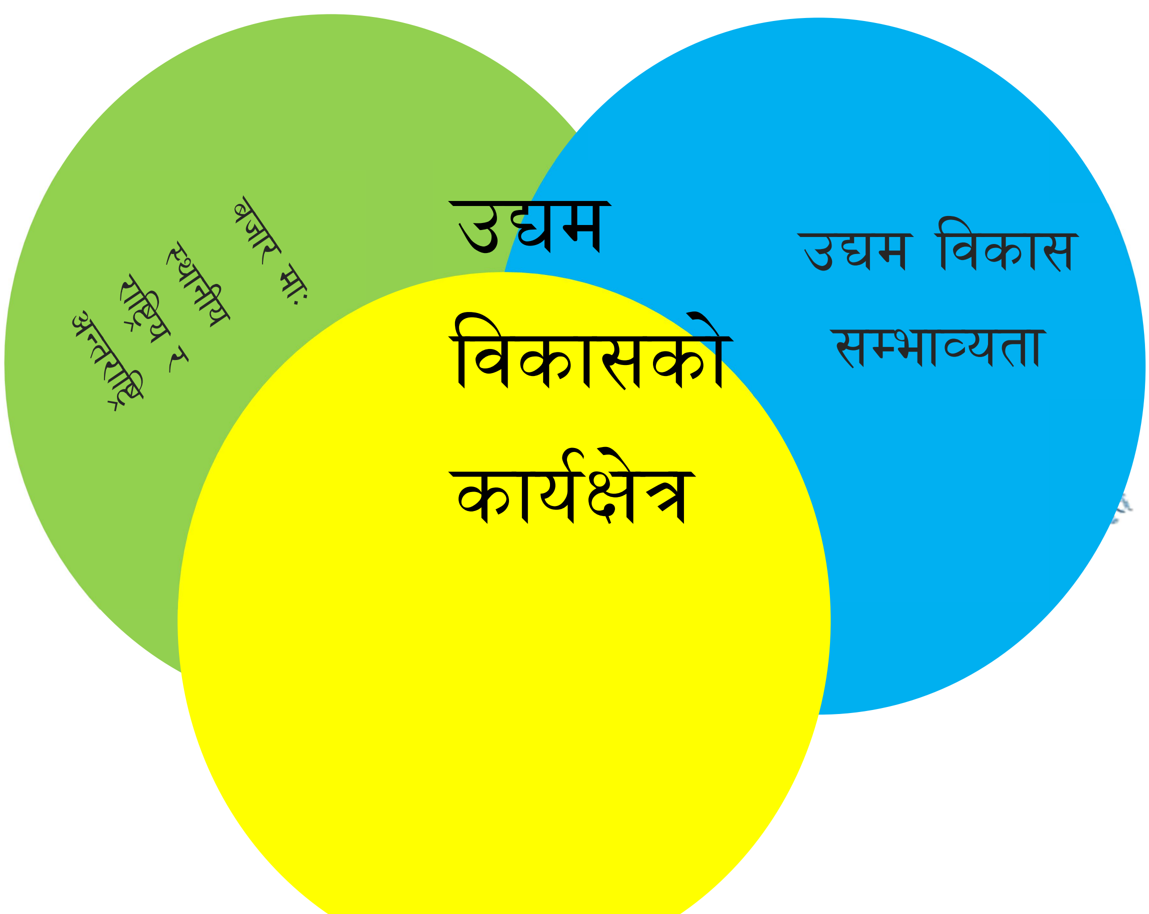

लक्षित समुहको चाहना तथा मा

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

अनुसुची -२
(दफा १०को उपदफा (१) सँग सम्बन्धित)
लघु उद्यम विकासका लागि कार्य योजनाको ढाँचा (नमुना)
(पचालझरना गाउँपालिका पडेक्ष ,कालिकोट)

क.स	क्रियाकलाप	लक्ष्य	समय (चौमासीक)			ठेगाना	बजेट	मूख्य जिम्मेवारी व्यक्ति	कैफियत
			पहिलो	दोस्रो	तेस्रो				
क	नयाँउद्यमी								
१	<u>सामाजिक परिचालन</u> ➢ वडा स्तरीय अभिमुखिकरण कार्यक्रम ➢ उद्यमको लागि श्रोत साधनको उपलब्धता तथा बजारको संभावना वा प्रारम्भिक श्रोत संर्वक्षण फारम डि भर्ने ➢ साभागितातमक ग्रामीण लेखाजोखा ➢ घरधुरी सर्वेक्षण फारम ए र फारम बि भर्ने ➢ समुह गठन गर्ने ➢ उपयूक्त प्रविधि अध्ययन सम्पन्न फारम (ई) ➢ श्रोत सम्भाव्यता अध्ययन फारम (एफ) ➢ वातारवरण परीक्षण सम्पन्न (फारम जी)							ED F	

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

२	उद्यमशिलता विकास ❖ उद्यम शिलता विकास तालिम सञ्चालन (टोपे) टोसे र लैङ्गिक सचेतना ❖ व्यासायिक योजनातयार गरिने सङख्या ❖ उद्यमव्यवसायको टनौट							E D F	
३	प्राविधिक सीपविकास तालिम ❖ व्यवसायिक योजनाको आरधारमा सीप छनौट भएका उद्यमको विकास तालिम							ED F	
४	लघु वित्तमापहुँच ✓ लघु उद्यमी र वित्तिय सेवा प्रदायकसँग अन्तरक्रिया ✓ लघु कर्जा प्रास गर्ने उद्यमीको सङख्या ✓ लघु उद्यमीको विमाको लनगि सहजिकरण							ED F	
५	उपयुक्त प्रविधिमा पहुँचतथा हस्तान्तरण ▪ उपयुक्त प्रविधि आपूतिगर्ने संस्थाहरुको रोस्टर तयार थर्ने ▪ प्रविधि आपूतिकर्तासँग सम्बन्ध विकास गर्ने ▪ उपयुक्त प्रविधि हस्तान्तरण गर्ने							ED F	
६	बजार सम्बन्धको विकास ● उद्यमी र क्रेताहरु बीचअन्तरक्रिया ● बजार प्रवर्द्धनात्मकक्रियाकलाप ● अन्यबजार विकास सम्बन्धिक्रियाकलाप							ED F	
७	व्यासायिक परामर्श सेवा								
८	साझा सुविधा केन्द्र स्थापनातथा सञ्चालन सहजिकरण ➢ सम्भाव्यता अध्ययन गर्ने तथा व्यासायिक योजनातयार गर्ने ➢ सम्झौता सम्पन्नगर्ने ➢ साझा सुविधा केन्द्र निमार्ण सम्पन्न गर्ने							ED F	
९	लघु उद्यमी सिर्जना सङख्या							ED F	

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

(ख)	भईरहेको उद्यमीको स्तरोन्ती							ED F	
१	` स्तरोन्तीको लागि आवश्यकता पहिचान गर्ने								
२	आवश्यकता पहिचालनको आधारमा पुनर्ताकगी तथा सतरोन्नती तालिम								
३	प्रविधि हस्तान्तरण तथा प्रविधि पहुँचका लागि सहजिकरण								
४	बजारीकरण परामर्श								
५	व्यावसायिक परामर्श								
६	कुल स्तरोन्नतीहुने उद्यमी सङख्या								
(ग)	कुल रोजगारी सिजृनाहुने सङख्या								
१	नयाँ उद्यमीबाट रोजगारी सिजृनाहुने सङख्या								
२	स्तरोन्नतीबाट थप रोजगारी सङख्या								
(घ)	गरिबीको रेखाबाट माथिआउने लघु उद्यमीशरुको सङख्या								

नोटःकार्यक्रम सञ्चालन नतिजा मूखी भएकोले माथिउ ल्लिखित प्रक्रियाहरुबाट वर्षको अन्तमा तोकिएको लक्ष्यमा उद्यमी सिजृना भएको हुनु पर्नेछ । कार्यक्रमको लागि बजेट तय गर्दा यसै अनुसुचिको तालिका नं. १ बमोजिम कार्यान्वयन नं. २ मोजिक गर्न पर्ने छ ।

अनुसूची- १०

दफा २३ को उपदफा २ को खण्ड सँग (ग)सम्बन्धित(घर परिवार सर्वेक्षण फारामहरू) फाराम ए, बी र सी

घर परिवार सर्वेक्षण फाराम – ए (Form A)

सवै घर परिवारका लागि

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

प्रश्नावली नम्बरः

१घरधुरी विवरण (			
प्रदेशको नाम / नम्बरः	जिल्ला :	गाउँपालिकाः	बजार केन्द्रः
वडा नम्बर :	बस्तीको नाम :	घर मूलीको नामः	
जातीय समूहः		जाति :	
धर्मः		तपाईंको परिवारको आर्थिक अवस्था कस्तो छ भन्ने सोच्नुहुन्छ ?	

)कघरपरिवार सम्बन्ध (ी विवरण भर्नुहोस्-,

)२ परिवारको (सदस्यको भोगचलनमा रहेको जग्गा जमिनको विवरण						
स्वामित्वको किसिम	खेत)रोपनी/विगाहा(	बारी)रोपनी/ विगाहा(	घडेरी)रोपनी/विगाहा (	जङ्गल)रोपनी/विगाहा(	अन्य)रोपनी/विगाहा(	जम्मा)रोपनी/विगाहा(
आफ्नो निजी						
मोही कमाएको						
बटैया						
ऐलानी , सरकारी						
गुठी						
जम्मा क्षेत्रफल						

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

अरूलाई कमाउन दिएको						

)३ (क) (पशुधन सम्बन्धी विवरण

स्वामित्व / किसिम	आफ्नो आफैंले पालेको सङ्ख्या	अरूको आफूले पालेको सङ्ख्या	अनुमानित मुल्य (रू)	अघिल्लो साल बिक्री गरिएको सङ्ख्या	पशुधनको बिक्रीबाट अघिल्लो साल भएको आम्दानी (रू)
गाई					
गोरू बाछी					
पाडो भैंसी					
पाडी भैंसी					
भेडा च्याङ्ग्रा					
खसी बाख्रा					
सुँगुर बङ्गुर					
हाँस कुखुरा					
घोडाखच्चर ,					
खरायो					
माछा भुरा) (छाडेको					
परेवा					
अन्य					

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

)३अघिल्लो साल गरिएको (ख) (दुग्धजन्य तथा मासुजन्य पदार्थको बिक्री विवरण			
दुध बिक्रीबाट भएको आम्दानी (रू)	दुधजन्य पदार्थको घ्यू , को (मिठाई ,बटर बिक्रीबाट भएको आम्दानी (रू)	अण्डा बिक्रीबाट भएको आम्दानी (रू)	माछा तथा मासु बिक्रीबाट भएको आम्दानी (रू)

)४ गत वर्ष भएको कृषि उब्जनी (सम्बन्धी विवरण

बालीको प्रकार	बाली लगाइएको क्षेत्रफल	इकाई	कूल उब्जनी केजी	आफूले उपभोग गरेको अनुमानित रकम (रू)	बिक्री गरेर भएको आम्दानी रकम (रू)
धान					
गहुँ					
मकै					
कोदो					
जौ					
आलु					
तेलहन					
दलहन					
तरकारी					
उखु					
अदुवा					
लसुन					
बेसार					
फापर					

कमल बहादुर नम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

कागुनो					
चिनो					
अन्य					

)५गत वर्ष भएको फलफूल उत्पादन सम्बन्ध (ी विवरण

फलफूलको प्रकार	फलफूल रोपिएको क्षेत्रफल	इकाई	फललाग्ने वृक्ष सङ्ख्या	फल नलाग्ने वृक्ष सङ्ख्या	फलफूल उत्पादन केजी	फलफूल बिक्री परिमाण केजी	फलफूल बिक्रीबाट भएको आम्दानी रकम (रू)
सुन्तला							
कागती							
ज्यामिर							
जुनार							
स्याउ							
अनार							
अङ्गुर							
केरा							
आँप							
मेवा							
निबुवा							
लिची							

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

नास्पाती							
आलुबखडा							
भोगटे							
अन्य							

)६उद्यम सम्बन्ध (ी विवरण (उद्यम गरेको भए(		
उद्यमको नाम	उद्यमको उत्पादन	उद्यम बाट हुने वार्षिक आम्दानी)रु(.

(७)घरको स्थिति सम्बन्धी विवरण उपयुक्त)कोठामा चिनो लगाउनुहोस् (			
घरको स्वामित्वको प्रकार	☐ आफ्नै ☐ भाडाम☐ घरविहि☐ अरूको शरण		
घरको भित्ताको प्रकार	☐ ढुंगा/माटो☐ ईटा/माटो☐ ढुंगा/सिमेन्ट☐ ईटा/सिमेन्ट ☐ बाँस / पराल / हाँगा ☐ जस्ता		
घरको छानाको प्रकार	☐ खर / पराल☐ सिमेन्टे☐ जस्ता / टायल / स्लेट		
घरको तल्लाको सङ्ख्याः	कोठाको सङ्ख्याः	घरको लम्बाइ :(फिट)	घरको चौडाइ :(फिट)

(८) घरायसी सरसामानको विवरण

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

सामग्री	सङ्ख्या	खरिद मुल्य	सामग्री	सङ्ख्या	खरिद मुल्य	सामग्री	सङ्ख्या	खरिद मुल्य
रेडियो			रंगिन टिभी			श्यामश्वेत टिभी		
बयलगाडा			साइकल			मोटरसाइकल		
ट्र्याक्टर			पम्पिङ सेट			कलधारा		
फर्निचर			चारा काट्ने मेसिन			सिलाउने मेसिन		
सोलार सेट			घट्ट			क्यामरा		

तपाईंको परिवारलाई वर्षभरि आवश्यक खाद्यान्न कसरी (९) पूर्ति हुन्छ ?

आफ्नै उत्पादनबाट (महिना)	ब्यपारबाट (महिना)	ज्याला मजदुरीबाट (महिना)	अैंचोपैंचो सापटीबाट (महिना)	ऋण-उधारोबाट (महिना)	जम्मा (महिना)
					१२

तपाईंको परिवारले लिएको (१०)ऋण सम्बन्धी विवरण

ऋणको श्रोत (बैङ्क , वित्तीय संस्था , (सहकारी	ऋण लिएको मिति	ऋण रकम)रु(.	ऋणको वार्षिक ब्याजदर	ऋण लिनुको कारण - उपभोग) वा (आयआर्जन	तिरिसकेको ऋण रकम)रु(.	तिर्न बाँकी ऋण रकम)रु(.	ऋण नतिर्नु को कारण	ऋण तिर्ने योजना गरिएको मिति

(११)थप घरायसी प्रश्न उपयुक्त)कोठामा चिनो लगाउनुहोस् (

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

खाना पकाउन प्रयोग हुने इन्धन	☐ दाउरा ☐ गुईंठा ☐ मट्टितेल ☐ छवाली पराल ☐ बिजुली ☐ सौर्य उर्जा ☐ गोबर ग्यास ☐ एलपी ग्यास
खाना पकाउन दाउराको प्रयोग गर्ने गरेको भए, चुल्होको प्रकार	☐ परम्परागत ☐ सुधारिएको
खाने पानीको स्रोत	☐ पाइपको पानी ☐ ट्युववेल ☐ कुवा ☐ मूल ☐ खोला नदी
खानेपानी ल्याउन लाग्ने समय (मिनेटमा)	

५ वर्ष मुनि उमेरका बालबालिकालाई कति पटक झाडापखाला लागेको छ ? तपाईंको परिवारमा (१२)		
झाडापखाला लागेका १ वर्ष मुनिका शिशुको सङ्ख्या	झाडापखाला लागेका ५ वर्ष मुनिका बालबालिकाको सङ्ख्या	५ वर्ष मुनिका बालबालिकालाई हालसम्म कति पटक झाडापखाला लाग्यो ?

तपाईंको परिवारमा खोप लगाउन छुटेका बालबालिकाको सङ्ख्या (१३)	
५ वर्षमुनिका बालिकाको सङ्ख्या	५ वर्षमुनिका बालकको सङ्ख्या

विद्यालय जान छोडेका वा जाँदै नगएका बालबालिकाको सङ्ख्या (१४)			
विद्यालयमा भर्ना नभएका ६ देखि १२ वर्षसम्मका बालिकाको सङ्ख्या	विद्यालयमा भर्ना नभएका ६ देखि १२ वर्षसम्मका बालकको सङ्ख्या	विद्यालयमा भर्ना नभएका वा पढाइ छाडेका १३ देखि १७ वर्षसम्मका किशोरीको सङ्ख्या	विद्यालयमा भर्ना नभएका वा पढाइ छाडेका १३ देखि १७ वर्षसम्मका किशोरको सङ्ख्या

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

तपाईंको (१५)परिवारमा विगत ५ वर्षमा भएको शिशु तथा मातृमृत्युको विवरण	
निधन भएको शिशु वर्ष मुन १)िको (सङ्ख्या	मातृमृत्युको सङ्ख्या

घरपरिवार (ख)का सदस्य सम्बन्धी विवरण भर्नुहोस्

(१६)परिवारको सदस्यको विवरण							
पूरा नाम	जन्ममिति	लिङ्ग)म / पु(	फोन	वैवाहिक अवस्था	अपाङ्गता छ)/छैन(	घरमूलीसँगको सम्बन्ध	शिक्षा / शैक्षिक स्तर

पुउच्च :उ ,माध्यमिक :मा ,प्राथमिक साक्षर :प्रा ,नरक्षर :नि ,महिला :म ,पुरुष : अध्ययनरत :अ ,शिक्षा

१७ (परिवारका १६ वर्ष भन्दा माथिका सदस्यको पेशा सम्बन्धी विवरण		
पूरा नाम	मुख्य पेशाका लागि १ र सहायक पेशाका लागि २ लेख्ने	लघु उद्यममा रुचि छ)/

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

	कृषि	ब्यापार	उद्योग /उद्यम	नोकरी	श्रमिक	छैन(

(१८)कामको खोजीमा रहेका १६ वर्ष भन्दा माथिका परिवारका सदस्यको विवरण					
पूरा नाम	सीप	सीपको विवरण	हाल गरिरहेको कामको प्रकार	इच्छाएको कामको विवरण	काम खोज्न थालेको मिति

(१९)परिवारका १६ वर्ष भन्दा माथिका सदस्यको बसाईंसराई सम्बन्धी विवरण

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

पूरा नाम	बसाईं सरेको मिति	सदस्य बसाईं सर्नुको कारण	बसाईंसराइको किसिम)चिनो लगाउनुहोस् (	
			फर्कने गरी	नफर्कने गरी

परिवार (ग) तथा परिवारका सदस्यको आम्दानी र खर्च सम्बन्धी विवरण भर्नुहोस् ।

(२०)ज्यालामा संलग्न रहेका (हरूवागिरी) मजदुरी- १६ वर्ष भन्दा माथिका परिवारका सदस्यको विवरण					
पूरा नाम	कामको प्रकार कृषि)/ गैह्र कृषि(	खाद्यान्नका लागि काम गरेको दिन सङ्ख्या	प्राप्त खाद्यान्नको अनुमानित मुल्य)रु(.	नगदका लागि काम गरेको दिन सङ्ख्या	नगदका लागि कामबाट प्राप्त कूल रकम)रु(.

(२१)परिवारको आम्दानी सम्बन्धी प्रश्नहरू)माथि उल्लेख भइसकेका कृषि, पशुपालन, दुध, फलफूल, ज्याला मजदुरी, उद्यम व्यवसाय बाहेक(				
तलब भत्ताबाट प्राप्त रकम)रु(.	पेन्सनबाट प्राप्त रकम)रु(.	भाडाबाट प्राप्त रकम)रु(.	छोराछोरी वा इष्टमित्रबाट रकम)रु(.	अन्य आम्दानीबाट प्राप्त

कमल बहादुर नाथ
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

			प्राप्त रकम)रु(.	

२२ (परिवारको खर्च सम्बन्धी विवरण						
खाद्यान्नका लागि भएको खर्च रकम (.रु)	लत्ता कपडाका लागि भएको खर्च रकम (.रु)	शिक्षाका लागि भएको खर्च रकम (.रु)	स्वास्थ्यका लागि भएको खर्च रकम (.रु)	घर भाडा वा मर्मतका लागि भएको खर्च रकम (.रु)	चाडपर्वका लागि भएको खर्च रकम (.रु)	फुटकर खर्च रकम (.रु)

जानकारी दिनेको नाम	
अन्तर्वार्ता लिनेको नाम	
अन्तर्वार्ता लिनेको सही	
मितिः	स्थानः

कमल बहादुर नम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

घर परिवार सर्वेक्षण प्रश्नावली

फाराम बी-(Form B)

बेरोजगार)वा सम्भावित उद्यमीहरूका लागि(

प्रश्नावली नम्बर :

लघु उद्यमी बन्न इच्छुक व्यक्तिको नाम :		
घरधुरी नम्बरः	प्रदेश नाम / नम्बरः	
जिल्लाः	गाउँपालिकाः	
वडा नम्बरः	बस्तीको नामः	बजार केन्द्रः

सम्भावित उद्यमीसँग सोध्ने प्रश्नहरू

उपयुक्त कोठामा चिनो लगाउनुहोस्				
प्र. नं.	प्रश्न	इच्छुक व्यक्तिको उत्तर		
१	उद्यमशीलता प्रतिको	१	२	३

कमल बहादुर ... प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

<table>
<tr><td></td><td>रूचि/प्राथमिकता सबैभन्दा १) बढी, ३ सबै भन्दा कम(</td><td></td></tr>
<tr><td>२</td><td>शैक्षिक स्तर</td><td><table><tr><td>निरक्षर</td><td>प्राथमिक साक्षर</td><td>माध्यमिक</td><td>उच्च शिक्षा</td><td>अध्ययनरत</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table></td></tr>
<tr><td>३</td><td>अनुभव</td><td><table><tr><td>उद्यमी</td><td>जागिरे</td><td>ज्यालादारी</td><td>बेरोजगार</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table></td></tr>
<tr><td>४</td><td>उद्यम गर्न चाहनुको मूल उत्प्रेरणा</td><td><table><tr><td>स्वावलम्बी हुन</td><td>पैसा कमाउन</td><td>आत्मनिर्भर बन्न</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table></td></tr>
<tr><td>५</td><td>उद्यम सुरु गर्नको लागि आवश्यक मध्ये कति रकम उपलब्ध छ?</td><td><table><tr><td>पूरै</td><td>आधा</td><td>थोरै</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table></td></tr>
<tr><td>६</td><td>परिवार तथा नातागोतामा कसैले उद्यम गर्नु भएको छ ?</td><td><table><tr><td>आमाबुवा</td><td>आफन्त</td><td>साथीभाइ</td><td>कसैले छैन</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table></td></tr>
<tr><td>७</td><td>उद्यम सुरु गर्नका लागि</td><td><table><tr><td>छ</td><td>छैन</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table></td></tr>
</table>

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

<table>
<tr><td></td><td>चाहिने सीप, कला, खुबी वा अनुभव छ ?</td><td></td></tr>
<tr><td>८</td><td>नैतिक समर्थ वा प्रोत्साहन छ ?</td><td><table><tr><td>धेरै</td><td>पर्याप्त</td><td>थोरै</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table></td></tr>
<tr><td>९</td><td>कुनै संस्था, समूह वा सहकारीको सदस्यता लिनु भएको छ ?</td><td><table><tr><td>छ</td><td>छैन</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table></td></tr>
<tr><td>१०</td><td>उमेर समूह</td><td><table><tr><td>१६२२-</td><td>२३३०-</td><td>३१४०-</td><td>४१५०-</td><td>५१६०-</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table></td></tr>
<tr><td>११</td><td>सुरु गर्न चाहेको उद्यमको स्थानीय माग छ ?</td><td><table><tr><td>छ</td><td>छैन</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table></td></tr>
<tr><td>१२</td><td>क्षमता विकास सम्बन्धी ज्ञान छ ?</td><td><table><tr><td>छ</td><td>छैन</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table></td></tr>
<tr><td>१३</td><td>उद्यम स्थापना गर्न आवश्यक परेमा बसाईं सर्न तयार हुनुहुन्छ ?</td><td><table><tr><td>छ</td><td>छैन</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table></td></tr>
</table>

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

<table>
<tr><td>१४</td><td>ब्यापारिक सीप छ ? (पारम्परिक वा व्यावसायिक(</td><td><table><tr><td>छ</td><td>छैन</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table></td></tr>
<tr><td>१५</td><td>उद्यम सुरुगर्न चाहिने रकम कुन स्रोतबाट जुटाउनुहुन्छ ?</td><td><table><tr><td>आफैं</td><td>परिवार</td><td>नातागोता</td><td>सहकारी</td><td>बैङ्क</td><td>ऋणदाता</td><td>साथीभाइ</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td><td></td></tr></table></td></tr>
<tr><td>१६</td><td>उद्यमबाट हुने आम्दानीलाई कसरी प्रयोग गर्नु हुन्छ ?</td><td><table><tr><td>उत्पादनमूलक (व्यवसाय)</td><td>अन्य (बचत)</td><td>अनुत्पादक (खपत)</td></tr><tr><td></td><td></td><td></td></tr></table></td></tr>
<tr><td>१७</td><td>तपाईंले उद्यम सुरु गर्नु हुन्छ भनेर परिवारका सदस्यहरू ढुक्क हुनुहुन्छ?</td><td><table><tr><td>छ</td><td>छैन</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table></td></tr>
<tr><td>१८</td><td>उद्यम /व्यवसाय सञ्चालन गर्ने स्थानका बारेमा सोच्नु भएको छ ?</td><td><table><tr><td>छ</td><td>छैन</td></tr><tr><td></td><td></td></tr></table></td></tr>
<tr><td>१९</td><td>आवश्यक भौतिक सहयोग</td><td><table><tr><td>अधिकतम</td><td>मध्यम</td><td>न्यनतम</td></tr></table></td></tr>
</table>

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

	परिवारबाट प्राप्त हुन्छ ?	
२०	कुनै तालिममा भाग लिनु भएको छ?	छ / छैन

जानकारी दिनेको नाम	
अन्तर्वार्ता लिनेको नाम	
अन्तर्वार्ता लिनेको सही	
मितिः	स्थानः

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

घर परिवार सर्वेक्षण प्रश्नावली,

फाराम सी-(Form C)

मौजुदा)उद्यमको बारेमा थप जानकारीका लागि(

प्रदेश	जिल्लाः	गाउँपालिकाः
वार्ड नं. :		वस्तीको नामः
ग्रामीण बजार केन्द्र बजार/केन्द्रः		
घरधुरी नं :		

उद्यमीको नाम :	
उमेर :	लिङ्ग : म/पुअन्य/
जाति :	धर्म :
विवाहित/अविवाहित :विवाहित/अविवाहित/विधुर/विधुवा/छुट्टिएको/पारपाचुके गरेको	

१. पृष्ठभूमि
१.१ उद्यमीको शैक्षिक स्तर ....
१.२ सीप..

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

१.३ लिएको तालिम ....

२. उद्यम/व्यवसायको विवरण	
२.१ उद्यम/व्यवसायको नाम	
२.२ गतिविधिको प्रकार	
२.३ व्यवसाय सुरु मिति	
२.४ उद्यममा काम गर्नेको सङ्ख्या	
(क)परिवारबाट .....)ख (बाहिरको......)ग (जम्मा .... ।	

नोट : यदि एकै व्यक्तिको एक भन्दा बढी उद्यम-व्यवसाय भएमा छुट्टा छुट्टै फाराम भरी एकै ठाउँमा नत्थी गर्नु पर्नेछ।

.घस्वामित्व					
उद्यमीको आफ्नै	☐	पारिवारिक	☐	अरुको भाडामा	☐
साझेदारी	☐	सहकारी	☐	)lease मा(	

.ङप्रस्तुत व्यवसाय गर्न तपाईंले कहाबाट प्रेरणा पाउनुभयो ?							
बुबा	☐	आमा	☐	नातेदार	☐	तालिम/शिक्षा	☐
साथी	☐	परम्परागत	☐	आफ्नै छनोट	☐	अन्य............	

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

.छतपाईंले आफ्नो उद्यममा कुन प्रकारको कच्चा पदार्थ प्रयोग गर्नु हुन्छ?
५.१ प्रयोग हुने कच्चा पदार्थको नाम ____________________   ५.२ कच्चा पदार्थको आपूर्ति अवस्था :   वर्षभरि प्राप्त हुने__________   मौसम अनुसार प्राप्त हुने (कुन कुन महिना(__________   कहिले काहीं मात्र__________   मौसम अनुसार प्राप्त भए पनि वर्ष भरि पुग्ने__________   ५.३ कच्चा पदार्थ लिन कहा जानुहुन्छ ?   )क) ठाउँको नाम ________)ख) कति टाढा पर्छ ? _____ कि.मि.   )ग) वर्षमा कति पटक जानुहुन्छ ?______) घ) आउने जाने खर्च ? _________   )ङ) एक पटकमा कतिको खरिद गर्नुहुन्छ ?__________   ५.४ कच्चा पदार्थको आपूर्तिमा भएको मुख्य समस्याहरू   )१) ____________________   )२) ____________________   )३) ____________________   )४) ____________________

६ .उद्यमका लागि उपलब्ध स्रोतको विवरण
६.१ तपाईंको उद्यमको पूँजीको स्रोत के के हुन ?

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

स्रोत	स्रोतस्थल	जम्मा रु.	ऋण लिएको भएमा सोको विवरण				अन्तिम पटक प्रयोग गरेको मिति
			व्याज दर	भुक्तानी रु.	बाँकी रु.	कहिले तिर्ने योजना छ ?	
आफ्नो निजी बचत							
परिवार							
नातेदार							
स्थानीय साहू महाजन							
गैर सरकारी संस्था							
सहकारी संस्था							
सामुदायिक सङ्गठन							
बैङ्क							
अन्य							

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

६.२ पूँजीसँग सम्बन्धित भोगेका मुख्य समस्याहरू

(१) ____________________

(२) ____________________

(३) ____________________

(४) ____________________

७. सेवा प्रदान गर्ने उद्यमको हकमा								
सेवाको विवरण	ज्याला लिने अवधि				सेवा प्रदान गर्ने जम्मा घर	जम्मा आय		जम्मा वार्षिक आय रु.
	पटक	दैनिक	मासिक	वार्षिक		जिन्सी	नगद रु.	

८ .उत्पादन गर्ने वस्तुहरूको विवरण			
उत्पादित वस्तुको प्रकार	उत्पादन सङ्ख्या		प्रति इकाई उत्पादन मूल्य रू.
	प्रति सप्ताह	प्रति महिना	

८.१ उत्पादन प्रक्रियामा रहेका मुख्य समस्याहरू

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

(१) (२) (३)
८.२ उत्पादित वस्तु सम्बन्धी मुख्य समस्याहरू
(१) (२) (३)

९ .बजारीकरण				
तपाईंको उत्पादन बिक्री वितरण कसरी हुने गरेको छ?	कहाँ लगेर बेच्ने (स्थान)	वार्षिक कति बिक्री हुने (परिमाण)	प्रति इकाई बिक्री मूल्य कति (मूल्य)	उत्पादनको ओसार पसारको खर्च (रू.)
उत्पादन स्थलबाटै बिक्री				
स्थानीय बजारमा आफैं लग्ने				
सहकारी मार्फत्				
व्यापारी मार्फत्				
अन्य ……………….				

१० .बिक्री वितरण

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

१०.१ उत्पादित सामान कुन रूपमा बढी बिक्री हुन्छ ? नगद ☐ उधारो ☐

१०.२ उधारोमा बिक्री गर्ने गरेको भए उठाउन कति बाँकी छ ? रु. __________

१०.३ हालसम्म उधारोमा कति रकम डुबेको छ ? रु. _________

११ .थप माग सम्बन्धी विवरण

११.१ तपाईंले आफ्नो माल सामग्री बेचिरहेको ठाउँभन्दा अन्यत्रबाट थप माग भइरहेको जानकारी पाउनुभएको -,छ ☐ छैन ☐

११.२ पाएको छ भने ठाउँको नामहरू ______________________________________

______________________________परिमाण ।

१२ .बिक्री वितरणमा हुने प्रतिस्पर्धा

१२.१ तपाईंको कुन कुन उत्पादनले कुन कुन ठाउँमा कुन क्षेत्रबाट आउने सामग्रीसंग प्रतिस्पर्धा गर्नुपर्छ ?

प्रतिस्पर्धामा रहेको उत्पादन सामग्रीको प्रकार	कुन ठाउँको उत्पादनसँग (Origin)	प्रतिस्पर्धा हुने स्थल

१३ .अन्य उद्यमसँगको अन्तरसम्बन्ध

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

१३.१ तपाईंको उत्पादनलाई अरु साना-घरेलु उद्योगको उत्पादन गर्ने काममा प्रयोग हुन्छ भने ?			
उत्पादनको		कस्तो किसिमको काममा प्रयोग हुने	प्रयोग हुने स्थल
नाम	परिणाम		

१४ .तपाईंको उत्पादनको बिक्री) बजारीकरण (को मुख्य समस्याहरू

१.

२.

३.

४.

१५. तपाईंले आफ्नो उद्यमबाट सरदर मासिक आम्दानी कति गर्नुहुन्छ?

रु .२०००-भन्दा कम	☐	रु .२००१-५००० सम्म	☐
रु .५००१-७५०० सम्म	☐	रु .७५०१-१०००० सम्म	☐
रु .१०००१-१२५०० सम्म	☐	रु .१२५०० माथि	☐

१६ .तपाईंको उद्यम-व्यवसाय सम्बन्धमा भविष्यको योजना के छ ? उल्लेख

गर्नुहोस्।		
नयाँ उत्पादन बजारमा ल्याउने	☐	________________________
काम गर्ने ठाउँ विस्तार गर्ने	☐	________________________
काम गर्ने ठाउँ सार्ने	☐	________________________
तालिम लिने	☐	________________________
नयाँ प्रविधि ल्याउने	☐	________________________
मेसिन/उपकरण फेर्ने	☐	________________________
व्यवसाय बन्द गर्ने	☐	________________________
अन्य	☐	________________________

१७ .तपाईं आफ्नो उद्यम/व्यवसायको उन्नतिका लागि कस्तो सहयोग होस् भन्ने चाहनुहुन्छ? स्पष्ट खुलाउनुहोस्।
(१) (२) (३)

सूचना दिनेको नामः सूचना सङ्कलकको नामः

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

सूचना सङ्कलकको सही:

मितिः स्थान :

अनुसूची११-

दफा)२३ को उपदफा र दफा (घ) को खण्ड (२)२४ को उपदफा) १ (
सँग सम्बन्धित(

बजार प्रविधि, श्रोत, वातावरण सम्बन्धी विश्लेषण फारामहरू) डी, इ, एफ, जी१, जी२(

बजार सम्भाव्यता विश्लेषण फाराम डी

(Form D)

स्थानीय)स्तरमा उत्पादन गर्न सक्ने सामग्रीको पहिचानको लागि(

पसलेको नाम :	प्रदेश		जिल्ला :	न.पा.गा/.पा. वार्ड :
स्थान :			ग्रामीण बजार केन्द्र/बजार केन्द्रको नाम :	
फोन नं.:				
पसलको नाम :				
प्रकार :	किराना स्टोर	☐	फेन्सी स्टोर	☐
	मिश्रित स्टोर	☐	हस्तकला सम्बन्धी	☐
	वस्तु विशेष स्टोर	☐	अन्य भए खुलाउने	☐

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

वर्ग :	थोक व्यापारी	☐	खुद्रा व्यापारी	☐
	सेल्स एजेन्ट	☐	औद्योगिक ग्राहक	☐
	अन्य			
स्थापना भएको मिति :				

१. वस्तुको जानकारी :

वस्तुको नाम	एक पटकमा खरिद गर्ने परिमाण)इकाई/सङ्ख्या(	दुई पटकको खरिदको फरक)हप्ता/महिना(	आपूर्तिकर्ताको सङ्ख्या	आपूर्तिकर्ताको स्थल
१ .स्थानीय उत्पादन				
२ .राष्ट्रिय उत्पादन) स्थानीय बाहेक(				
३ .आयातित वस्तु				

२ .बजार क्षेत्र :

वस्तुको नाम	बिक्री क्षेत्रको नाम									
	व्यक्ति	पसल	व्यक्ति	पसल	व्यक्ति	पसल	व्यक्ति	पसल	व्यक्ति	पसल

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

३ .बजार स्थितिः

(क (बढ्दो वृद्धि भएको वस्तु

बढ्दो वृद्धि भएको वस्तु			
वस्तुको नाम	बिक्री		
	गत वर्ष प्रति महिना)सङ्ख्यामा(	यस वर्ष प्रति महिना)सङ्ख्यामा(	बिक्री बढ्नुको कारण

घट्दो बिक्री (ख)भएको वस्तु :

घट्दो बिक्री भएको वस्तु			
वस्तुको नाम	बिक्री		
	गत वर्ष प्रति महिना)सङ्ख्यामा(	यस वर्ष प्रति महिना) सङ्ख्यामा(	बिक्री बढ्नुको कारण

४ .अपर्याप्त आपूर्ति सम्बन्धी सूचना :

वस्तुको नाम	वस्तुको किसिम वा प्रयोग	वस्तु वनाउन प्रयोग भएको सामग्री	बिक्री परिमाण ह्रास	कम आपूर्तिको कारण

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

५ .थप गर्न चाहेको वस्तु)नयाँ आपूर्तिकर्ताबाट (:

नयाँ आपूर्तिकर्ताबाट खरिद गर्ने वस्तुको नाम	वस्तुको प्रयोग वा किसिम	चाहेको परिमाण हप्ता/महिना)सङ्ख्यामा(		खरिद गर्ने स्थिति
		नियमित	मौसमी	

६ .स्थानीय स्तरमा लघु उद्यमबाट उत्पादन गरी बिक्री गर्न सकिने वस्तु/किसिमहरू :

तालिका) क(

हाल बिक्री भएको सामग्रीहरू उत्पादन गर्न सकिने

वस्तुको नाम	वस्तुको किसिम वा प्रयोग	वस्तु उत्पादनमा लाग्ने सामग्री	चाहेको परिमाण)प्रति महिना(	खरिद गर्ने स्थिति

तालिका) ख(

हाल बजारमा भएका वस्तुहरू बाहेक कुनै नयाँ वस्तु/सामान उत्पादन गर्न सकिने

वस्तु वा सामानको नाम	वस्तुको प्रयोग वा किसिम	वस्तु उत्पादनमा लाग्ने सामग्री	चाहेको परिमाण)प्रति महिना(	खरिद गर्ने स्थिति

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

नोट :

....

....

अन्तर्वार्ता लिनेको नाम : .... अन्तर्वार्ता दिनेको नाम : ....

दस्तखत : .... मिति : ....

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

सीप तथा उपयुक्त ग्रामीण प्रविधि सर्वेक्षण, फाराम इ

Skills and Appropriate Rural Technology Survey

(Form E)

भैरहेको सीपहरू र स्थानीय स्तरमा प्राप्त हुने उपयुक्त ग्रामीण प्रविधिहरू पहिचानको लागि

To identify existing skills and locally available rural technology

प्रश्नावली नं .... *Questionairre No..............*

प्रदेश	जिल्ला	गाउँपालिकाः
वडा नं :	बस्तीको नाम :	
ग्रामीण बजार केन्द्र / बजार केन्द्र :		
गाउँपालिका पहिचान नं .:	घरधुरी पहिचान नंः	

अन्तर्वाता दिने व्यक्तिको नामः	
जाति :	धर्म :
उमेर :	लिङ्ग : म/पुअन्य/
विवाहित/अविवाहित :	
विवाहित / अविवाहित / विधुर / विधुवा / छुट्टिएको/सम्बन्ध बिच्छेद गरेको :	
पेशा :	

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

जिल्ला सदरमुकाम र गाउँपालिकाको हकमा बजार केन्द्र भनिनेछ ।

(In the case of district it shall be called headquaters and in case of Rural Municipality it will be called as market centre।

१. परम्परागत तथा आधुनिक सीप सम्बन्धी जानकारी

)Information on traditional and modern skills(

सीपको नाम	कहिले सिकेको ?	कहिलेसम्म प्रयोग भै रहेको ?	सीप कहाँबाट सिकेको ?	अझै प्रयोग गर्न सकिन्छ कि ?
(क) परम्परागत सीप जस्तै (a) Indigenous Skills				
धान कुट्ने Rice Dehulling				
पिठो पिस्ने Grinding				
मह काढ्ने Honey extraction				
बुनाइ Weaving				
सिलाइ Stitching				
ग्रामीण उपचार Healing				
आयुर्बेद उपचार Ayurvedic treatment				
झार फूक र झाँक्री				

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

Shamanism				
अन्य) खुलाउने(Others (Specify)				
सिलाइ कटाइ Tailoring				
…………………				
……………………				

सीपको नाम	कहिले सिकेको?	कहिलेसम्म प्रयोग भैरहेको?	सीप कहाँबाट सिकेको?	अझै प्रयोग गर्न सकिन्छ कि?
(ख) आधुनिक सीप जस्तै Modern Skills				
सिलाइ र गार्मेन्ट Tailoring				
आधुनिक मौरी पालन Modern beekeeping				
साबुन बनाउने Soap making				
टिका बनाउने Tika making				
खुवा बनाउने Khuwa making				

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

बाँसको सजावट सामान बनाउने Bamboo crafts making				
ढाका बुनाइ Dhaka weaving				
अन्य) खुलाउने(Others (Specify)				

२ . परम्परागत तथा आधुनिक उपयुक्त ग्रामीण प्रविधिहरू सम्बन्धी जानकारी

(Information regarding traditional and appropriaite modern rural techonology)

प्रविधिको नाम Name of the Technology	कहिले विकास भएको? When developed?	कहिलेसम्म प्रयोग भैरहेको? How long in use?	प्रविधि कहाँबाट प्राप्त भएको? Who transferred the technology?	अझै प्रयोग गर्न सकिन्छ कि? Could be used further?
(क)परम्परागत ग्रामीण प्रविधिहरू जस्तै Indigenous Rural Technologies				

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

पानी घट्ट Water Mill				
कोल Local Oil Expeller				
मोही पान Milk churner				
मुढेघार Log Beehive				
आरन Blacksmithy				
ढिकी Rice Dehuller				
जाँतो Grinder				
तान Handloom				
अचार बनाउने Pickle making				
क्यान्डी बनाउने Candy making				
मिठाई बनाउने Sweet making				
अन्य) खुलाउने (Others (Specify)				
....				

प्रविधिको नाम Name of the Technology	कहिले विकास भएको?	कहिलेसम्म प्रयोग भैरहेको?	प्रविधि कहाँबाट प्राप्त भएको?	ऋझै प्रयोग गर्न सकिन्छ कि?

(ख)आधुनिक ग्रामीण प्रविधिहरू जस्तै Improved Rural Technologies				
सुधारिएको घट्ट Improved Water Mills				
धान कुट्ने मिल Rice Mills				
सुन्धारा तेल मिल Sundhara Oil Expeller				
आधुनिक मौरीको घार Modern Beehive				
विजुलीले पिस्ने मशिन Power Grinder				
क्रिम निकाल्ने मशिन Cream Separator				
रेशा निकाल्ने मशिन Raspador Machine				
पापड बनाउने मशिन Papad Press				
टपरी बनाउने मशिन				

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

Leaf Plate Press				
टिका बनाउने मशिन Tika Dye Machine				
मह काढ्ने औजार Honey Extractor				
सौर्य शक्तिले सुकाउने Solar Dryer				
धागो काल्ने मशिन Spinner				

प्रविधिको नाम Name of the Technology	कहिले विकास भएको? When developed ?	कहिलेस म्म प्रयोग भैरहेको? How long in use?	प्रविधि कहाँबाट प्राप्त भएको? Who transferred the technology?	ऋझै प्रयोग गर्न सकिन्छ कि? Could be used further?
ज्याकार्ड तान Jackard Handloom				
बिर्को बन्द गर्ने मशिन Canning machine				
स्वीटर बुन्ने मशिन Sweater weaving Machine				
शील गर्ने मशिन Sealing machine				
अन्य) खुलाउने (Others (Specify)				

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

<u>नोट Note</u>

सूचना सङ्कलकको नाम (Name of information collector): ____________________

सूचना सङ्कलकको सही (Signature of information collector): __________________

स्थान (Place): ____________________________

मिति (Date): __________________

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

श्रोत सर्वेक्षण फाराम "एफ"

सम्भावित लघु उद्यमहरुश्रोत र सम्भावित ,बजार) रोजगारी सिर्जना/किसिम/ (उद्यमी बीचको विश्लेषणका आधारमा

ग्रामीण बजार केन्द्र	उद्यमका प्रकार				सम्भावित उद्यमहरु	श्रोतको उपलब्धता	सम्भावित लक्षित समूह				५ वर्षका लागि सम्भावित उद्यमीहरु	५ वर्षमा हुन सक्ने रोजगारी संख्या
	कृषि	वन	कलामा आधारित	सेवामा आधारित			महिला	दलित	आदिवासी जनजाती	अन्य		

नोटः श्रोतको आङ्कलन गर्नका लागि समूह छलफलसमाजमा जानकार , व्यक्तिहरुसँगको छलफल तथा अन्तर्क्रियाको आधारमा गर्नु पर्नेछ

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

लघु उद्यमका वातावरण प्रभाव सर्वेक्षण फाराम जी१

प्रदेश :

जिल्ला :

गाउँपालिका :

वडा नं./टोल/बस्तीको नाम :

ग्रामिण-बजार केन्द्र:

घर नं. :

१. तपाईंको नाम

२. तपाईंको व्यवसायको नाम:

३ . तपाईंको व्यवसायको प्रकार : (क) कृषि तथा वन पैदावारमा आधारित, (ख) उत्पादनमूलक उद्योग, (ग) उर्जामूलक उद्योग ,(घ) पर्यटन उद्योग, (ङ) खनिज उद्योग, (च) सूचना प्रविधि सञ्चार प्रविधि तथा ,प्रसारण प्रविधिमा आधारित उद्योग, (छ) सेवामूलक उद्योग, औद्योगिक) पूर्वाधार उद्योग (ज) (बमोजिम २०७६ ,व्यवसाय ऐन

४ . तपाईंको व्यवसाय सञ्चालनले वातावरणमा नकारात्मक असर पार्छ?

(क) पार्छ (ख) पार्दैन

५ . तपाईंको व्यवसाय सञ्चालनले मानव स्वास्थ्यमा नकारात्मक असर गर्छ /पार्छ?

(क) पार्छ (ख) पार्दैन

(अ) कच्चा पदार्थहरू

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

१ .तपाईंले कस्ता कच्चा पदार्थहरू प्रयोग गर्नुहुन्छ ?
....

२ .तपाईंको व्यवसाय सञ्चालन गर्न कच्चा पदार्थ पर्याप्त छ ? (क) छ (ख) छैन

३ . तपाईंको लघु उद्यमले प्राकृतिक श्रोत, विद्यमान प्रजाति, परम्परागत प्रजाति वा नक्षहरूलाई बिगार्ने काम गर्दछ ? (क) गर्छ (ख) गर्दैन

४. तपाईंले कच्चा पदार्थ सङ्कलन गर्दा पुर्नउत्पादनलाई ध्यान दिनुभएको छ ?

(क) छ (ख) छैन

५. तपाइले कच्चा पदार्थको उपलब्धता बढाउनको लागि वृक्षारोपण जस्ता कार्य गर्नु भएको छ ? (क) छ (ख) छैन

(आ) उत्पादन तथा प्रशोधन

१.तपाईको व्यवसायमा कुनै हानिकारक रसायनको) उदाहरणको लागि रासायनिक मल/किटनाशक औषधि इत्यादि (प्रयोग गर्नु पर्दछ ? (क) पर्छ (ख) पर्दैन

२. के तपाईको व्यवसायले माटोको गुणस्तरमा कमी ल्याउन र पहिरो जान सघाउँछ ?)क (सघाउँछ) ख (सघाउँदैन

३. तपाईको व्यवसायले वनमा आगलागी/डढेलो निम्त्याउन सक्छ ?
(क (सक्छ) ख (सक्दैन

४. तपाईको व्यवसायले पानीमा सङ्क्रमण गर्न निम्त्याउन सक्छ ?
(क (सक्छ) ख (सक्दैन

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

५. तपाईको व्यवसायले गर्दा पानीको गुणस्तरमा नकारात्मक असर र रोगको संक्रमण बढ्ने सम्भावना छ?)क (छ) ख (छैन

६. तपाईको व्यवसायले गर्दा पानीको श्रोतमा नकारात्मक असर र विद्यमान श्रोत सुक्ने सम्भावना छ ?)क (छ) ख (छैन

७. तपाईको व्यवसाय सञ्चालनले कुनै प्रकारको दुर्गन्ध) उदाहरणको लागि छाला, बङ्गुरपालन र कुखरापालन (र वायुप्रदुषण गर्छ ? (क (गर्छ)ख (गर्दैन

८. तपाईंको लघु उद्यम सञ्चालनबाट कुनै किसिमको धुँवा आउँछ ?

(क (आउँछ)ख (आउँदैन

९. तपाईंको लघु उद्यम सञ्चालनले कुनै किसिमको ध्वनि प्रदुषण गर्दछ ?

(क (गर्छ)ख (गर्दैन

१०. तपाईंको लघु उद्यम सञ्चालनबाट कुनै किसिमको धुलो निस्कन्छ ?
(क (निस्कन्छ)ख (निस्कँदैन

११. तपाईंको व्यवसाय सञ्चालनबाट नकुहिने उत्पादन) उदाहरणको लागि प्लाष्टिक / धातु इत्यादि (निस्कन्छ ?)क (निस्कन्छ)ख (निस्कँदैन

१२. तपाईंको व्यवसाय सञ्चालनबाट निस्किने पशुपन्छीको बिष्टा, कृषि रसायन खेर गएको पदार्थले पानीको गुणस्तरमा असर पार्छ?)क (पार्छ) ख (पार्दैन

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

१३. तपाईंको व्यवसाय सञ्चालन गर्ने क्रममा पखाल्न, सफा गर्न, पकाउन र शीत भण्डारणमा प्रयोग हुने पानीले पानीको श्रोत प्रदुषित गर्छ?

)क (गर्छ)ख (गर्दैन

१४ . तपाईंकोव्यवसायमा अत्यधिक रूपमा दाउरा र काठको प्रयोग हुन्छ? र वनक्षय र वायु प्रदुषणलाई बढाउँछ?)क (बढाउँछ) ख (बढाउँदैन

१५. तपाईंको व्यवसायबाट कस्तोखालको उप–उत्पादन निस्कन्छ)उदाहरणको लागि टनेल खेतीमा प्लाष्टिकको प्रयोग? (

१६ . तपाईंकोव्यवसायबाट निस्किने उप–उत्पादन को सदुपयोग गर्नुहुन्छ?

)क(गर्छु)ख(गर्दिन

१७. तपाईंको व्यवसायबाट निस्किने उप–उत्पादनलाई कसरी सदुपयोग गर्नुहुन्छ ?

…………………………………………………………………

१८. तपाईंको व्यवसायबाट खेर जाने पदार्थलाई व्यवस्थापन गर्न कुनै विधि अपनाउनु भएको छ?) क(छ) ख (छैन

१९ . तपाईंको लघु उद्यमको उपलब्धिलाई जलवायु परिर्वतनसँग सम्बन्धित घटनाहरू जस्तै बाढी, खडेरी, पहिरो, आँधी, डढेलोले असर पार्छ?

)क (पार्छ)ख (पार्दैन

(इ) लघु उद्यम व्यवसाय/स्थल

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

१. तपाईंले काम गर्ने ठाउँमा) साँझा सुविधा केन्द्र भएको ठाउँ, भवनमा (हावा लाग्छ र हावाको आवागमन प्रयाप्त छ ?(क (छ) ख (छैन

२. तपाईंले काम गर्ने ठाउँ उद्यम गर्नलाई साँगुरो छ ?(क (छ) ख (छैन

३. तपाईंले काम गर्ने ठाउँमा पर्याप्त उज्यालो छ ? (क (छ) ख (छैन

४. तपाईंले काम गर्ने ठाउँमा सरसफाइ) बेला–बेलामा मेशिनको सरसफाइ, परिसर सरसफाइ, काम गर्ने ठाउँमा झींगा र अन्य कीराहरू कम गर्ने विधि (गर्नुभएको छ ? (क (छ) ख (छैन

५. तपाईंको साझा सुविधा केन्द्रमा बच्चालाई हेरचार गर्ने ठाउँ छुटयाइएको छ ?(क (छ) ख (छैन

६. तपाईंको साझा सुविधा केन्द्रवा काम गर्ने ठाउँको नजिक शौचालयको सुविधा छ? (क (छ) ख (छैन

(ई) मानव स्वास्थ्य

१. तपाईंले उद्यम सञ्चालन गर्दा आफ्नो स्वास्थ्यको लागि केही सुरक्षा विधि) उदाहरणको लागि मास्क, पञ्जा, एप्रोन, आधुनिक चुल्हो)धुवाँरहित चुल्हो प्रयोग गर्नुभएको छ ? (क (छ) ख (छैन

२. के व्यवसाय सञ्चालन गर्दा उद्यमी/कामदारको शरीरको कुनै अङ्गमा नकारात्मक असर पु¥याएको छ ?(क (छ) ख (छैन

३. तपाईंले आकस्मिक दुर्घटनाको लागि केही प्राथमिक सुरक्षा विधि अपनाउनु भएको छ ? (क (छ) ख (छैन

४. के तपाईंले उद्यम सञ्चालन गर्दा बालबालिकाको हेरविचार आफै गर्नुहुन्छ ?

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

(क (छ) ख (छैन

५. यदि उद्यम सञ्चालन गर्दा बालबालिकाको हेरविचार आफै गर्नुहुन्छ भने कस्तो सुरक्षा विधि अपनाउनुभएको छ ?

६. तपाईंले रसायन प्रयोग गर्दा सुरक्षा विधि) उदाहरणको लागि मास्क, पञ्जा, एप्रोन इत्यादि (लगाउनुहुन्छ ?(क (लगाउँछु) ख (लगाउदिन

अन्तरर्वाता लिने कर्मचारीको नाम :

संस्थाको नाम :

अन्तरर्वाताको मिति :

(सम्भाव्य उद्यमीको लागि वातावरण सर्वेक्षण फाराम । यसका लागि पहिचान गरिएका सम्भाव्य व्यवसाय गरिरहेका लघु उद्यमीका अन्तरवार्ता लिनुहोस् ।)

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

वातावरण प्रभाव सर्वेक्षण फाराम जी२

सम्भाव्य नयाँ उद्यम (जुन त्यस स्थानको लागि नयाँ) वातावरण सर्वेक्षण फाराम । यसका लागि मातहतका कार्यरत विशेषज्ञ) कृषिमा आधारित उद्यमको लागि कृषि ज्ञान केन्द्र ,कृषिसँग सम्बन्धित विषयगत कार्यालय ,वनमा आधारित उद्यमको लागि डिभिजन वन कार्यालय, वनसँग सम्बन्धित विषयगत कार्यालय , ……… आदि (सँग अन्तरवार्ता लिनुहोस्।

१. व्यवसायको प्रकार : (क) कृषि तथा वन पैदावारमा आधारित (ख) उत्पादनमूलक उद्योग (ग) उर्जामूलक उद्योग (घ) पर्यटन उद्योग (ङ) खनिज उद्योग (च) सूचना प्रविधि सञ्चार प्रविधि तथा प्रसारण प्रविधिमा ,आधारित (छ) सेवामूलक उद्योग २०७६ ,औद्योगिक व्यवसाय ऐन) पूर्वाधार उद्योग (ज) (बमोजिम
………………………..

२ . कृषिमा आधारित हो भने, कृषिमा आधारित व्यवसायको प्रकार) उदाहरणको लागि च्याउ उत्पादन, प्रशोधन (………………………..

३ अन्तरवार्ता .दिने कर्मचारीको नामः

४. अन्तरवार्ता दिने कर्मचारीले काम गर्ने संस्थाको नामः ………………………..

५. उल्लिखित उद्यम सञ्चालन गर्दा वातावरणमा नकारात्मक असर गर्छ?

)क (गर्छ) ख (गर्दैन

६. उल्लिखित उद्यम सञ्चालन गर्दा मानव स्वास्थ्यमा नकारात्मक असर गर्छ?

)क (गर्छ)ख (गर्दैन

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

कच्चा (अ)पदार्थ

१. उल्लिखित उद्यम सञ्चालन गर्नको लागि कस्तो कच्चा पदार्थ चाहिन्छ ?

२. के हाल उपलब्ध कच्चापदार्थ उल्लिखित व्यवसाय सञ्चालनको लागि पर्याप्त छ ?

(क (छ) ख (छैन

३. के उल्लिखित व्यवसायले प्राकृतिक श्रोत, विद्यमान प्रजाति, परम्परागत प्रकारका प्रजाति वा नश्लहरूको विनाश गर्दछ ? (क (गर्छ) ख (गर्दैन

४. कच्चा पदार्थ पुनर्उत्पादनको लागि सोको कटानी तथा सङ्कलनका बेलामा कुन कुन पक्षमा विचार-ध्यान पुर्याउनु पर्दछ?

५. कच्चा पदार्थ बढाउन गरिने वृक्षरोपणमा लघु उद्यमीहरू कसरी सक्षम हुनसक्छन्?

(आ) उत्पादन तथा प्रशोधन

१. उल्लिखित उद्यममा कुनै हानिकारक रसायन) उदाहरणको लागि रासायनिक मल-कीटनाशक औषधि इत्यादि (प्रयोग गर्नुपर्दछ ? (क (पर्छ) ख (पर्दैन

२. के उल्लिखित उद्यमले भूक्षय र पहिरो जान सघाउँछ ?

(क (सघाउँछ)ख (सघाउँदैन

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

३. के उल्लिखित व्यवसायले वनमा डढेलो निम्त्याउन सक्छ? (क (सक्छ) ख (सक्दैन

४. के उल्लिखित व्यवसायले पानी संक्रमण निम्त्याउन सक्छ ?

(क (सक्छ) ख (सक्दैन

५. के उल्लिखित व्यवसायले पानीको गुणस्तरमा नकारात्मक असर र रोगको संक्रमण बढ्ने सम्भावना छ ? (क (छ) ख (छैन

६. उल्लिखित उद्यम सञ्चालनले कुनै प्रकारका दुर्गन्ध र वायुमा सङ्क्रमण)उदाहरणको लागि छाला, बङ्गुर पालन, कुखरापालन(गर्छ ? (क (गर्छ) ख (गर्दैन

७. उल्लिखित उद्यम सञ्चालनबाट कुनै प्रकारका धुवाँ निस्कन्छ ?

(क (निस्कन्छ)ख (निस्कँदैन

८. उल्लिखित उद्यम सञ्चालनबाट कुनै प्रकारका ध्वनि आउँछ ?

(क (आउँछ)ख (आउँदैन

९. उल्लिखित उद्यम सञ्चालनबाट कुनै प्रकारका धुलो निस्कन्छ?

(क (निस्कन्छ) ख (निस्कँदैन

१०. उल्लिखित उद्यम सञ्चालनबाट कुनै प्रकारका नकुहिने खेर पदार्थ)उदाहरणको लागि प्लास्टिक, धातु निस्कन्छ ? (क (निस्कन्छ) ख (निस्कँदैन

११. उल्लिखित व्यवसाय सञ्चालनबाट निस्किने पशुपन्छीको बिष्टा, कृषि रसायन र खेर गएको पदार्थले पानीको गुणस्तरमा असर पार्छ ? (क (पार्छ) ख (पार्दैन

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

१२. उल्लिखित व्यवसाय सञ्चालन गर्ने क्रममा पखाल्न, सफा गर्न, पकाउन र शीत भण्डारणमा प्रयोग हुने पानीले पानीका श्रोत प्रदुषित गर्छ ?

(क (गर्छ)ख (गर्दैन

१३. उल्लिखित व्यवसायमा अत्यधिक रूपमा दाउरा तथा काठको प्रयोग हुन्छ रु र वन क्षय र वायुप्रदुषण बढाउँछ ? (क (बढाउँछ) ख (बढाउँदैन

१४. उल्लिखित व्यवसायमा कस्तो खालको उप–उत्पादन निस्कन्छ ?)उदाहरणको लागि टनेल खेतीमा प्लाष्टिकको प्रयोग (?

....

१५. व्यवसायबाट निस्किने उप–उत्पादनलाई कसरी सदुपयोग गर्नहुन्छ ?

१६. कुन विधिबाट खेर गएका वस्तुहरूलाई व्यवस्थित गर्न सकिन्छ ?

....

१७. उल्लिखित व्यवसायले जलवायु परिवर्तनसँग सम्बन्धित घटना बाढी, पहिरो, हावा, हुरी वा डढेलोले व्यवसायको अपेक्षित उपलब्धिमा असर पार्छ ?

(क (पार्छ)ख (पार्दैन

(इ) लघु उद्यम व्यवसाय-स्थल

१. लघु उद्यम रहेको स्थानमा कुन पक्षलाई ध्यानमा दिई उल्लिखित व्यवसायलाई सञ्चालन गर्नु पर्दछ) उदाहरण पर्याप्त हावा वा हावा ओहोरदोहोर हुने ठाउँ, पर्याप्त ठाउँ, प्रकाश, सरसफाइ आदि (?

....

(ई) मानव स्वास्थ्य

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

१. लघु उद्यमीहरूले आफ्नो उद्यम सञ्चालन गर्दा आफ्ना स्वास्थ्यका लागि कस्ता सुरक्षाका विधिहरू) उदाहरण माक्स, पञ्जा, एप्रोन, धुँवा रहित आधुनिक चुल्हो अपनाउनु पर्दछ ? ....

२. उल्लिखित व्यवसाय सञ्चालन गर्दा उद्यमी-कामदारको शरीरको कुनै अङ्गमा नकारात्मक असर पुऱ्याएकोछ ? (क (छ) ख (छैन

३. लघु उद्यमीहरूले आकस्मिक दुर्घटनाको लागि कस्ता प्राथमिक सुरक्षा विधि अपनाउनु पर्दछ ?..

४. यदि लघु उद्यमी आफैले बालबालिकाको हेरविचार गर्नुपरेमा कस्तो खालका सुरक्षा विधिहरू अपनाउनु पर्दछ ? ....

अन्तरवार्ता लिने कर्मचारीको नाम

कार्यालयको नाम

अन्तवार्ता लिएको मिति

कमल बहादुर बम
प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत

उद्यमविकास सहजकर्ता मार्फत हुने(

<u>अनुगमन तथा मूल्याङ्कन फाराम</u>

उद्योग तथा उद्यमीका लागि

.... **जिल्ला**

१. गाउँपालिकाको नामः .... वडा नं....... .टोल/बस्ती ...

२. उद्योग व्यावसायीको विवरणः ग्रामीण बजार केन्द्र/बजार केन्द्रः

नामः

उद्योग स्थापना मितिः प्रकारः

उद्यमीको नामः लिङ्गः

समूह भएमा अन्यको नामः उद्योगको हालको अवस्थाः

३. उद्यमीको तालिमको विवरणः

सि.नं.	मिति	तालिमको नाम	समयावधि	स्थान	तालिमको प्रतिफल
१					
२					
३					

४. लगानीको विवरण

कूल पूँजी................................ चालू पूँजी ....

आफ्नो लगानी रु...................... . ऋण भएमा ....

ऋण रु.............................. . बैङ्क/वित्तीय संस्थाको नाम...........................

व्याजदर .... प्रतिशत ऋण लिएको मिति : .... समयावधि ....

५. उत्पादन तथा बिक्री परिणाम) मासिक(

उत्पादित वस्तुको किसिम : .... कूल उत्पादन परिणाम : ....

कूल कच्चा पदार्थ लागत .... कूल बिक्री रु.........................

बजार केन्द्रको नाम : ....

विद्यमान वित्तीय स्थिति :

(क)नाफा :) .... ख (घाटा :) .... ग(सन्तुलन :
....

६. उद्योगले सिर्जना गरेको रोजगारीको विवरण :

	क.	उद्योगमा काम गर्ने जम्मा कर्मचारी .... जना)पुरुष .... जना महिला...... जना(उद्योगले सिर्जना गरेको अन्य सहायक व्यवसायमा संलग्न व्यक्तिको सङ्ख्या......... : जना			
	ख.	उद्योगमा प्रयोग मेसिन औजारको विवरण :			
	सि .नं.	मेशिन तथा औजारको विवरण	मूल्य	कैफियत	

७. उत्पादित वस्तुको विद्यमान स्टक मूल्य :.........................

८. उद्यमीको अन्य संघ संस्थामा संलग्नता :

क.	उद्यमीको अन्य संघ संस्थामा सदस्यता	छ ☐	छैन ☐
ख.	कुनै लघु उद्यमी समूह	छ ☐	छैन ☐
ग.	ऋण भुक्तानी समयमा भएको	छ ☐	छैन ☐

९. उद्योग स्थापना हुनु अघिको व्यवसाय.............. वार्षिक आम्दानी रु ....

१०. उद्योग सञ्चालनमा देखिएका समस्याहरू :

क .बजार ख .लगानी ग .कच्चा पदार्थ

घ .सीप/प्रविधि ङ .अन्य........

११. उद्योगले सेवा प्रदाय संस्थाबाट प्राप्त गरेको सेवाको:

(क) प्रकार

(ख) अवधि

(ग) सेवा वापत उद्योगले लगाएको लगानी

१२. अनुगमनकर्ताको प्रतिक्रिया :..

१३. उद्यम सञ्चालनमा देखिएका समस्याहरू एवं समाधानका उपायहरू :

(क)

(ख)

(ग)

अनुसूची१६-

दफा)५८ को उपदफा (छ) को खण्ड (५)सँग सम्बन्धित(

अनुगमन फाराम)मासिक/चौमासिक(वार्षिक/अर्धवार्षिक/

अनुगमन उपसमितिले कार्यक्रमको अनुगमन गर्दा प्रयोग गरिने फाराम

१. प्रदेश .... कार्यक्रम सञ्चालन भएको .... जिल्ला................. ....पालिका वडा नं...........................स्थान ....

२. उद्यम विकास सहजकर्ताको नामः ....

३. सेवा प्रदायक संस्थाको नाम ....

४. कार्यक्रम सञ्चालन अवधिः ....

५. अनुगमन विवरण ,(मेड मोडेल बमोजिमको प्रक्रियामा)

नयाँ उद्यमी सिर्जना तर्फ (क)

मुख्य क्रियाकलापहरू	सहायक क्रियाकलापहरू	सूचकपुष्टयाईंका आधार/	प्रगति अवस्था
उद्यम विकासका लागि सामाजिक परिचालन	सहभागितामूलक ग्रामीण लेखा जोखा तथा घरधुरी सर्वेक्षण	• उपलब्ध स्थानीय स्रोत साधनको विवरण • सामाजिक नक्सांकन तयार भएको • फाराम ए र बी भरिएको • गरिबीको रेखामुनिका रहेको सहभागीहरूको सङ्ख्या	
	समूह गठन तथा समुहमा आबद्धता	• समूहका पदाधिकारीहरूको नामावली विवरण तथा बैठक पुस्तिका	
उद्यमशीलता विकास तालिम	• व्यवसाय सचेतना तथा व्यवसाय शुरु तालिम तालिम (ToPE/ToSE) • लैङ्गिक सचेतना तालिम	• सहभागिको उपस्थिति • सहभागीहरूले छनौट गरेको व्यवसायको विवरण • SIYB Manual को प्रयोग • तालिम प्रतिवेदन	
	• व्यावसायिक परामर्श तथा	• उद्यमीहरूको समस्याको विवरण • व्यावसायिक योजना तयार भएको	

	व्यावसायिक योजना तयारी	• व्यवसाय छनौट गरिएको	
प्राविधिक सीप विकास तालिम	व्यावसायिक योजनाको आधारमा प्राविधिक सीप विकास तालिम प्रदान	• उद्यमीहरूको व्यावसायिक योजना • स्थानीय श्रोत साधनको प्रयोगको संभाव्यता • मेसिनरी तथा प्रविधिहरूको प्रयोग • तालिमको उत्पादन तथा तयारी वस्तुहरूको व्यवस्थापन • सहभागिहरूको उपस्थिति विवरण • तालिम प्रतिवेदन (Post Training)	
वित्तीय सेवामा पहुँच	वित्तीय तथा सहकारी संस्थाहरूसँगको अन्तरक्रिया	• स्थानीय स्तरमा अवस्थित वित्तीय संस्था र सहकारीहरूको नामावली • सहकारीहरूसँग भएको दुई पक्षिय सम्झौताको विवरण • कार्यक्रमको प्रतिवेदन	
	वित्तीय संस्था तथा सहकारीहरूमा उद्यमीहरूको पहुँच	• सहकारीहरूमा लघु उद्यमीहरूको आबद्धता तथा सदस्यता प्राप्त • उद्यमीहरूले प्राप्त गरेको ऋण विवरणहरू	
उपयुक्त प्रविधिमा पहुँच तथा हस्तान्तरण	• मेसिन औजार तथा उपयुक्त प्रविधि बारे जानकारी • मेसिन तथा औजार प्रविधि व्यवस्थापन • खरिद सम्बन्धी सुझाव	• सम्भाव्य प्रविधिको नामावली • उपयुक्त प्रविधि खरिद गर्न सकिने पसल वा फर्मको नाम ठेगाना तथा सम्पर्क मोवाईल नम्वर • उद्यम वा व्यवसायमा प्रविधि तथा प्रयोगको विवरण	
बजारीकरण तथा व्यावसायिक परामर्श	• सम्भावित बजारको अध्ययन)फाराम डी(	• बजार अध्ययन गरिएको प्रतिवेदन • सम्भावित उद्यमीले तुलनात्मक लाभको आधारमा उत्पादन गर्न	

		सकिने वस्तु तथा सेवाहरूको विवरण	
	• ठुला, मझौला, साना तथा लघु उद्यमहरू बिच अन्तरक्रिया • बजारीकरण तथा बजार विकास क्रियाकलाप	• अन्तरक्रियामा भएको निर्णयहरू • लघु तथा साना ,मझौला र ठुला उद्योग बिच भएको सहमति / सम्झौता • बजार सञ्जाल अन्तर्क्रिया/तालिममा सहभागीहरूको विवरण	

उद्यमीहरूको स्तरोन्नति तर्फः (ख)

उद्यमशीलता विकास तालिम (TOEE, TOGE)	• भैरहेको उद्यमीहरूको लागि उद्यम व्यवस्थापन तालिम ; व्यवसाय विस्तार गर्न चाहनेको लागि तालिम (TOEE/TOGE)	• सहभागीको उपस्थिति • SIYB Manual को प्रयोग • तालिम प्रतिवेदन	
स्तरोन्नतिका लागि आवश्यकता पहिचान	• SWOT Analysis	• आवश्यकता तथा सम्भाव्यता विश्लेषणको प्रतिवेदन	
पुनर्ताजगी तथा एडभान्स तालिम	• परिमार्जित व्यावसायिक योजनाको आधारमा प्राविधिक सीप विकास तालिम प्रदान	• उद्यमीहरूको परिमार्जित व्यावसायिक योजना • मेसिनरीप्रविधिहरूको प्रयोग/ • तालिमको उत्पादन तथा तयारी वस्तुहरू • सहभागीहरूको उपस्तिथि विवरण • तालिम प्रतिवेदन	
प्रविधि हस्तान्तरण	• मेसिन औजार तथा उपयुक्त प्रविधि बारे जानकारी • मेसिन तथा औजार प्रविधि व्यवस्थापन	• उद्यमीहरूको व्यवसायमा प्रविधि तथा प्रयोग • प्रविधि प्राप्त भएको सम्झौता • उद्यममा प्रविधि प्रयोग भएको अवस्थाको विवरण	

	• खरिद सम्बन्धी सुझाव	• संभाव्य प्रविधिको नामावली • उपयुक्त प्रविधि खरिद गर्न सकिने पसल वा फर्मको नाम ठेगाना तथा सम्पर्क मोवाईल नम्बर	
वित्तीय तथा बजार पहुँच	• व्यावसायिक योजना परिमार्जन • वित्तीय संस्थासँग अन्तर्क्रिया तथा सम्झौता	• अन्तर्क्रिया कार्यक्रमको उपस्थितिको विवरण • उद्यमीहरूले प्राप्त गरेको ऋण विवरणहरू	
बजारीकरण	• ठुला, मझौला, साना तथा लघु उद्यमहरू बिच अन्तरक्रिया • ब्रान्डीङ ,लेवलिङ , प्याकेजिङ्ग • बजार विकास तालिम	• लघु उद्यमीको वस्तु खरिदका लागि क्रेताहरूसँग भएका सहमतिको विवरण • तालिम प्रतिवेदन	
	• बिक्री कक्ष स्थापना तथा प्रवर्द्धन	•बिक्री कक्ष सञ्चालन स्थलको अवस्था • स्थानीय, क्षेत्रीय र राष्ट्रियस्तरसम्म बजारीकरणको अवस्था • उद्यमीहरूको उत्पादनको बजार पहुँच	
व्यावसायिक परामर्श	• आवश्यकता विश्लेषणको आधारमा नियमित परामर्श सेवा प्रदान गर्ने	•उद्यम विकास सहजकर्ताको प्रतिवेदन •समुह छलफलको उपस्थिति	

विवरण	जम्मा		लक्षित वर्गका दलित, आदिवासी जनजाति, मुस्लिम ,थारू , ,पिछडा वर्ग ,सिमान्तकृतअपाङ्गता भएका व्यक्ति र लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसङ्ख्यकवैदेशिक रोजगारबाट , रोजगारी गुमाएका/फर्किएका[1]	
	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष
(१)नयाँ उद्यमी सिर्जना तर्फ				
सम्भाव्य उद्यमी छनौट (सङ्ख्या)				
उद्यमशीलता विकास तालिम				
प्राविधिक सीप विकास तालिम				
लघु वित्तमा पहुँच				
प्रविधिमा पहुँच				
बजारीकरण तथा व्यावसायिक परामर्श				
(२)स्तरोन्नति तर्फः				
उद्यमशीलता विकास तालिम (सङ्ख्या)				
आवश्यक सहयोगका लागि पहिचान भएका उद्यमी				
पुनर्ताजगी तथा एडभान्स सीप विकास तालिम				
प्रविधि हस्तान्तरण				
वित्तीय सेवामा सहयोग				
बजारीकरणमा सहयोग				
व्यावसायिक परामर्श				
(३)साझा सुविधा केन्द्रका लागि सहयोग				
(४)अन्य				

साझा सुविधा केन्द्रः (ग)

[1] तोकिएको लक्षित समूहको आधारमा वर्गिकरण गर्नु पर्नेछ।

साझा सुविधा केन्द्रको स्थापना तथा सञ्चालन	• सम्भाव्यता अध्ययन • व्यावसायिक योजनाको निर्माण • साझा सुविधा केन्द्रको निर्माण	• सम्भाव्यता अध्ययन प्रतिवेदन • व्यावसायिक योजना • समूहको निर्णय तथा प्रतिवेदन • सार्वजनिक लेखा परिक्षण प्रतिवेदन	

(घ) अन्य कार्यक्रम सञ्चालनको अवस्थाः

(अ) तालिम प्रदान गर्दा कार्ययोजनामा उल्लेख भए बमोजिम भए नभएकोः

(आ) तालिम स्थान सम्बन्धमाः

(इ) तालिमको गुणस्तर सम्बन्धमाः

६. कार्यक्रम सञ्चालन अनुगमनको सारांश विवरणः

७. नतिजा अनुगमनः

विवरण	जम्मा		लक्षित वर्गका दलित, आदिवासी जनजाति, मुस्लिम ,थारू , ,पिछडा वर्ग ,सिमान्तकृतअपाङ्गता भएका व्यक्ति र लैङ्गिक तथा यौनिक अल्पसङ्ख्यकवैदेशिक रोजगारबाट , रोजगारी गुमाएका/फर्किएका[२]	
	महिला	पुरुष	महिला	पुरुष
(१)नयाँ उद्यमी सिर्जना तर्फ				
लघु उद्यमीहरूको सिर्जना सङ्ख्या उद्यम सञ्चालनमा) (रहेको				
सिर्जना भएको रोजगारी सङ्ख्या				
आफू बाहेक थप रोजगार सिर्जना भएको सङ्ख्या				
(२)स्तरोन्नति तर्फ				
स्तरोन्नति भएको लघु उद्यमीको सङ्ख्या				

[२] तोकिएको लक्षित समूहको आधारमा वर्गिकरण गर्नु पर्नेछ।

थप रोजगारी सिर्जना भएको सङ्ख्या				
उत्पादनमा भएको बृद्धिको विवरण				
स्तरोन्नतिको सहयोगले भएको नाफामा बृद्धिको विवरण				
(३) अन्य				

सम्झौतामा उल्लेख गरिएका अन्य क्रियाकलापहरुः

८. अनुगमनकर्ताको सुझावहरू :

(क) प्रशिक्षार्थीहरूलाई ....

(ख) प्रशिक्षकहरूलाई :..

....

(ग) सेवा प्रदायकलाई :...

....

(घ) उद्यम विकास सहजकर्तालाई :...

....

(ङ) अन्यलाई: ....

९. कार्यक्रमका सम्बन्धमा अनुगमनकर्ताको अनुभव ....

क.सं.	अनुगमनकर्ताको नाम	पद	निकाय / कार्यालय	हस्ताक्षर
१				
२				
३				
४				
५				

अनुगमन गरेको मितिः

अनुगमन प्रतिवेदन पेश गरेको मितिः

अनुसूची१७-

दफा) ५९ को उपदफा)२ (सँग सम्बन्धित(

नियमित प्रगति प्रतिवेदनको ढाँचा

क्र. स.	क्रियाकलापहरू	लक्ष्य	सङ्ख्यात्मक विवरण												
			प्रगति सङ्ख्या	महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	भएका	व्यक्ति/ अ......	/पिछडा	मधेसी	मुस्लिम	थारु	युवा (१६-४०)
१	नयाँ लघु उद्यमी सिर्जना तर्फ														
	पिसम्पन्न .ए.आर.														
	घरधुरी सर्वेक्षण सम्पन्न फाराम) (ए														
	सम्भाव्य लघु उद्यमीका रूपमा सहभागीहरूको छनौटफाराम) (बी														
	मौजुदा उद्यमीहरू जो सम्भाव्य लघु उद्यमीका रूपमा पहिचान भएका (फाराम सी)														
	ग्राहक वा बजार सर्वेक्षण सम्पन्न (फाराम डी)														
	सीप तथा उपयुक्त प्रविधि सर्वेक्षण सम्पन्न फाराम) (ई														
	श्रोत सर्वेक्षण														

क्र.स.	क्रियाकलापहरू	लक्ष्य	प्रगति सङ्ख्या	महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	भएका	व्यक्ति/ अ......	/पिछडा	मधेसी	मुस्लिम	भाग	युवा (१६-४०)
	सम्पन्न फाराम) (एफ														
	वातावरण परीक्षण सम्पन्न फाराम) (जी														
	लघु उद्यम समूहमा लघु उद्यमीको सङ्ख्या र लघु उद्यमी समूहको सङ्ख्या														
	उद्यमशीलता विकास तालिम टोसे /टोपे) लिने (तालिम उद्यमीहरूको सङ्ख्या														
	व्यावसायिक योजना तयार गरेको सङ्ख्या														
	प्राविधिक सीप विकास तालिम लिने लघु उद्यमीहरूको सङ्ख्या सीप) विकास तालिमको छुट्टै विवरण संलग्न गर्ने यहां सङ्ख्या मात्र														

क. स.	क्रियाकलापहरू	लक्ष्य प्रगति	सङ्ख्यात्मक विवरण											
			सङ्ख्या	महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	भएका	व्यक्ति/ अ......	/पिछडा	यौनिक	मुस्लिम	थारु	युवा (१६- ४०)
	(उल्लेख गर्ने														
	लघु कर्जा लिएका उद्यमीको सङ्ख्या														
	प्रविधि सहयोग प्राप्त भएका लघु उद्यमीको सङ्ख्या														
	बजारीकरणमा सहयोग प्राप्त गरेका लघु उद्यमीको सङ्ख्या														
	नयाँ उद्यमीहरूको सङ्ख्या														
	नयाँ उद्यमीहरूको सङ्ख्या वैदेशिक) रोजगारबाट (फर्किएका														
	नयाँ उद्यमीहरूको सङ्ख्या स्वदेशमा) रोजगार (गुमाएकाहरू														
२	स्तरोन्नति सहयोग सम्बन्धी कृयाकलापहरू														
	टोई/टोजे तालिम लिने लघु														

क्र.स.	क्रियाकलापहरू		सङ्ख्यात्मक विवरण												
		लक्ष्य	प्रगति सङ्ख्या	महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	भएका	व्यक्ति/ अ......	/पिछडा	यौनिक	मुस्लिम	थारु	युवा (१६-४०)
	उद्यमीहरूको सङ्ख्या														
	लघु उद्यमीहरूको लागि प्रदान गरिने सहयोगको लागि आवश्यकता विश्लेषण गरिएका लघु उद्यमीको सङ्ख्या														
	व्यवसाय परामर्श सहयोग लिने लघु उद्यमीहरूको सङ्ख्या														
	व्यावसायिक योजना परिमार्जन तथा पुनःसमीक्षा गर्ने लघु उद्यमीहरूको सङ्ख्या														
	पुनर्ताजगी तथा एडभान्स तालिम)advance) लिनेको सङ्ख्या														
	प्रविधि प्राप्त गर्ने लघु उद्यमीको सङ्ख्या														
	स्तरोन्नति सहयोग प्राप्त गर्ने जम्मा														

क्र.स.	क्रियाकलापहरू	लक्ष्य	सङ्ख्यात्मक विवरण												
			प्रगति	सङ्ख्या महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	भएका	व्यक्ति/ अ......	/पिछडा	मधेसी	मुस्लिम	थारु	युवा (१८-४०)
	लघु उद्यमीको सङ्ख्या														
	स्तरोन्नतिबाट सिर्जना भएको जम्मा रोजगारी सङ्ख्या														
३	रुग्ण उद्यमीलाई पुनःसकृय बनाउन गरिने कृयाकलापहरू रूग्ण र निस्कृय) उद्यमीहरूका लागिमात्र(														
	उद्यमशीलता विकास पुनर्ताजगी तालिम प्राप्त गर्नेहरूको सङ्ख्या														
	व्यावसायिक परामर्श सेवा प्राप्त गर्नेहरूको सङ्ख्या														
	व्यावसायिक योजना पुनरावलोकनमा सहयोग प्राप्त गर्नेको सङ्ख्या														
	सीप विकास पुनर्ताजगी एडभान्स तालिम /														

क्र.स.	क्रियाकलापहरू	लक्ष्य	सङ्ख्यात्मक विवरण												
			प्रगति सङ्ख्या	महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	भएका	व्यक्ति/ अ......	/पिछडा	[illegible]	मुस्लिम	थारु	युवा (१८-४०)
	प्राप्त गर्नेको विस्तृत) सङ्ख्या विवरण छुट्टैपेश गर्ने														
	प्रविधि सहयोग प्राप्त गर्नेको सङ्ख्या भैरहेका) रूग्ण लघु उद्यमीहरूका लागि मात्र(														
	रूग्ण लघु उद्यमी पुनर्सकृय गराउन गरिएको सहयोग प्राप्त गर्नेको जम्मा सङ्ख्या														
	रूग्ण लघु उद्यमीबाट सकृय उद्यमीमा परिणत भएका लघु उद्यमी सङ्ख्या														
	रूग्ण उद्यम पुनर्सकृय गराएबाट श्रृजना भएको रोजगारी सङ्ख्या														
४	बजार सम्बन्धित सहयोगनयाँ) भइरहेका विद्यमान														

क्र. स.	क्रियाकलापहरू	लक्ष्य	सङ्ख्यात्मक विवरण												
			प्रगति सङ्ख्या	महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	भएका	व्यक्ति/ अ......	/पिछडा	यौनिक	मुस्लिम	थारु	युवा (१६- ४०)
	लघु उद्यमीका (लागि लेवलिङ र ब्रान्डिङ सहयोग प्राप्त उद्यमीको सङ्ख्या नयाँ)														
	लघु उद्यमीहरूका (लागि मात्र जम्मा बजारीकरण सहयोग पाएका नयाँ लघु उद्यमीहरू														
	स्थलगत अनुगमन भ्रमण गरेका भइरहेको लघु उद्यमीहरूको सङ्ख्या														
	भइरहेका लघु) उद्यमीहरूका (मात्र लेवलिङ र ब्रान्डिङ सहयोग प्राप्त उद्यमीको सङ्ख्या														
	भईरहेका लघु) उद्यमीहरूका (लागि मात्र														

क्र.स.	क्रियाकलापहरू	लक्ष्य	सङ्ख्यात्मक विवरण											
			प्रगति सङ्ख्या	महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	भएका	व्यक्ति/ अ......	/पिछडा	मधेसी	मुस्लिम	थारु	युवा (१६- ४०)
	वजारीकरण सम्बन्धी तालिम तथा अन्य सूचना प्राप्त उद्यमीहरूको सङ्ख्या भईरहेको लघु) उद्यमी(														
	जम्मा बजारीकरण सहयोग पाएका विद्यमान लघु उद्यमीहरू														
५	साझा सुविधा केन्द्र (उद्यम घर) सम्बन्धित सहयोग														
	नयाँ साझा सुविधा केन्द्र स्थापना भएको सङ्ख्या र लाभान्वित नयाँ लघु उद्यमीहरू														
६	स्तरोन्नति का (ग्राजुएट) रूपमा पहिचान भएका उद्यमीहरूको सङ्ख्या														
७	लघु वितसँग सम्बन्धित सूचना														
	नयाँ स्थापना														

क्र. स.	क्रियाकलापहरू	लक्ष्य	प्रगति सङ्ख्या	महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	भएका	व्यक्ति/ अ......	/पिछडा	मधेसी	मुस्लिम	थारू	युवा (१६-४०)
	भएको सहकारी र सदस्यहरूको सङ्ख्या														
	ऋण प्राप्त गर्ने लघु उद्यमीहरूको सङ्ख्या														
	पहिलो पटक ऋण प्राप्त गर्ने नयाँ लघु उद्यमीहरूको सङ्ख्या														
	पहिलो पटक ऋण प्राप्त गर्ने लघु उद्यमीहरूले प्राप्त गरेको ऋण रकम (.रु)														
	दोहोऱ्याएर ऋण प्राप्त गर्ने लघु उद्यमीहरूको सङ्ख्या														
	दोहोऱ्याएर ऋण प्राप्त गर्ने लघु उद्यमीहरूले प्राप्त गरेको ऋण रकम (.रु)														
	ऋण प्राप्त गर्नेको लघु उद्यमीहरूको सङ्ख्या														

क्र. स.	क्रियाकलापहरू	लक्ष्य	सङ्ख्यात्मक विवरण											
			प्रगति सङ्ख्या	महिला	पुरुष	जम्मा	दलित	जनजाति	भएका	व्यक्ति/ अ.......	/पिछडा	यौनिक मधेशी	मुस्लिम	थारु	युवा (१६-४०)
	जम्मा प्राप्त ऋण रकम (.रु)														
८	अन्य														
	रोजगारी सिर्जना नयाँ लघु उद्यमी) (सिर्जनाबाट														
	थप रोजगारी सिर्जना) स्तरोन्नति सहयोग (मार्फत														
	गरिबीको रेखाबाट बाहिरिएका लघु उद्यमीहरूको सङ्ख्या														

प्रतिवेदन बुझाउनेको नामः ....

दस्तखतः.....................

मितिः.......................

शाखाले प्रतिवेदन प्राप्त गरे पश्चात जेसीएमआईएसमा प्रविष्टि गरे नगरेको रुजु तथ्याङ्क हेर्ने) शाखासँग यकिन गरी सुरक्षित साथ अभिलेखगर्नु पर्नेछ।

आज्ञले,

कमल बहादुर बम

प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत